प्रति,

मा. अध्यक्ष / सचिव,

आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगांव ता. हातकणंगले

विषय:- संस्थेचा सन 2021-2022 चा वैधानिक लेखापरीक्षण अहवाल

संदर्भ:- लेखापरीक्षक नियुक्तीचा संस्थेचा ठराव क्र. 6 दि. 26-09-2021

वरील विषय व संदर्भासअनुसरुन,

आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगांव या संस्थेचे दि.१/०४/२०२१ ते ३१/०३/२०२२ या कालावधीचे वैधानिक लेखापरीक्षण केलेले असुन, या सोबत वैधानिक लेखापरीक्षण अहवाल सादर करण्यात येत आहे. या वैधानिक लेखापरीक्षण अहवालात नमुद केलेल्या सर्व दोषांची पुर्तता करुन, महाराष्ट्र सहकारी संस्थाअधिनियम कलम ८२ व नियम ७३ नुसार दोषदुरुस्ती अहवाल, विहित "ओ" नमुन्यात, ३ प्रतीत संचालक मंडळ सभा मंजुरी ठराव प्रतीसह विहीत मुदतीतआम्हास सादर करावा.

तसेच महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम कलम ८२ मधील तरतुदीनुसार, संस्था संपुर्ण दोषांची दुरुस्ती करेपर्यंत, संस्थेच्या दुरुस्ती अहवालवरआमचे बाबनिहाय अभिप्राय देणे आणि निबंधकाला आमचा अहवाल सादर करण्याची जबाबदारी आमची असल्याने अहवालातील नमुद सर्व दोषांची प्रत्यक्षात पुर्तता करुन, दोषदुरुस्ती अहवाल सादर करण्याची दक्षता घ्यावी. आपण ज्या दोषांची पुर्तता प्रत्यक्षात करणार नाहीत असे दोष अमान्य करुन पुर्ततेस्तव पुनश्चः कळविण्यात येतील, तसेच संपुर्ण दोषांची समाधानकारक व प्रत्यक्ष पुर्तता झाल्यानंतरच **"दोषदुरुस्ती अहवालाच्या अनुषंगाने सर्व दोष निरंक झाल्याबाबतचे प्रमाणपत्र** "संस्थेस व निबंधकांना सादर करण्यात येईल याची नोंद घ्यावी.

सोबत:- लेखापरीक्षण अहवालः पृष्ठे १ ते ----

<u>प्रतसादर:--</u>

१) मा. ----------- निबंधक,

२) मा. जिल्हा विशेष लेखापरीक्षक, वर्ग – १, सहकारी संस्था कोल्हापूर.

३) मा .सहनिबंधक (ले.प.), राज्यस्तरीय लेखासमिती, पुणे (वसुल भागभांडवल रु.10 लाखापेक्षा जास्त असल्यास)

~~४) ---- ----- बँक (संस्थेने कर्ज घेतले असल्यास)~~

ऑडीट ठराव

स्वीकृतीपत्र

अनुक्रमणिका

अ. क्र.	तपशिल	पान क्र.	
		पासून	पर्यन्त
१	लेखापरीक्षक नियुक्तीचा ठराव / परंतुकाचेआदेश व लेखापरिक्षण शुल्कआकारणी माहिती	1	3
२	सारांश अहवाल (Executive Summery)	4	5
३	नमुनाः-१ चे सर्वसाधारण शेरे व माहिती	7	11
४	नमुनाः-८ चे सर्वसाधारण शेरे व माहिती	12	15
५	कलम ८१ (२) नुसार १ ते ९ मुद्दांवर द्यावयाचे शेरे	16	16
६	विभाग “अ”		
	अ) गैरव्यवहार, अफरातफर, फसवणुक, बनावट कागदपत्रांव्दारे लेखापरीक्षणात निदर्शनास आलेला अपहार	17	17
	ब) लेखापरीक्षणात निदर्शनास आलेल्याआर्थिक नुकसानीबाबत	17	17
	क) अन्य महत्वाच्या व गंभीर बाबी ज्या निबंधकाच्या निदर्शनास आणणे आवश्यक आहे.	17	17
७	विभाग“ब'		
	अ) व्यवस्थापन विभाग		
	१. संस्था नोंदणी	18	18
	२. संस्था कार्यक्षेत्र	18	18
	३. संस्थेचे मुख्यकार्यालय व शाखा	18	18
	४. संस्थेचे उददेश	18	18
	५. सभासदत्व	19	19
	६ सभा कामकाज	19	19
	७. संस्थेचे संचालक मंडळ निवडणूक कालावधी	19	19
	८. अतंर्गत नियंत्रण	19	19
	१) सेवक कामकाज	19	19
	२) शाखा अंतर्गत व्यवहार	19	19
	३) विविध लेखापरीक्षण व अन्यतपासण्या	19	19
	९) कायदा, नियम व पोटनियमाचे उल्लंघन	20	20
	१०) स्वनिधि व भागाचे नक्त मुल्य	20	20
	११) रोख तरलता निधिचे प्रमाण	21	21
	१२) वैधानिक तरलता निधिचे प्रमाण	22	22
	१३) बाहेरील कर्ज उभारणी मर्यादा	22	22
	१४) कर्ज व ठेवीवरील व्याजदर	22	22
	१५) कर्ज व ठेवीवरील व्याजाचा दुरावा	22	22
	१६) कलम ७९ अन्वये सादर केलेली विवरणपत्रे	22	22
	१७) महत्वाची हिशोबी धोरणे	23	23
	१८) संस्थेच्या नावे किंवा संस्थेच्या विरुध्द दाखलअसलेली कायदेशिर प्रकरणे	23	23
	१९) सभासद के.वाय.सी. पुर्ततेबाबत	23	23
	२०) सोने मुल्यांकनकार करार	23	23
	२१) पतसंस्था नियामक मंडळ कामकाज / उल्लंघनाच्या बाबी	23	24

	२२) संस्थेच्या उपविधी दुरुस्ती बाबत.	24	24
	२३) संस्था विमा	24	24
	ब) आर्थिक पत्रके विवेचन		
	१) ताळेबंद विवेचन	24	29
	२) नफा-तोटा पत्रक		
	क) आर्थिक प्रमाणके	29	30
	ड) संस्था ठेवी व कर्जेव्यवहार	30	30
	अ) ठेव व्यवहार		
	१. ठेवींची तुलनात्मक आकडेवारी	30	30
	२. अल्पमुदत व दिर्घमुदत ठेवी	30	30
	३. कालनिहाय ठेव परिपक्कवता विगतवारी	31	31
	४. ठेवीवर दिला जाणारा व्याजदर	31	31
	५. नाममात्र सभासद ठेवी	32	32
	६. दैनंदिनी ठेवीबाबत	32	32
	ब) कर्जव्यवहार		
	१ कर्जाची तपासणी	33	33
	२. वैयक्तिक व समूह महत्तम कर्जमर्यादा	33	33
	३. विनातारणी कर्जमर्यादा	34	34
	४.पत-ठेवी प्रमाण (सीडीरेशो)	34	34
	५.दि.३१/०३/२०२ - अखेर येणे कर्ज	34	34
	६. कर्जाची कालनिहाय विगतवारी	35	35
	७. तारणी विनातारणी कर्जे	35	35
	८. थकबाकी		
	१.थकबाकी रक्कम	35	35
	२.शाखानिहाय थकबाकी पुढीलप्रमाणे	35	35
	३. कालनिहाय थकबाकी पुढीलप्रमाणे	35	35
	४. प्रभावशाली थकबाकिदार (२५ मोठेथकबाकीदार)	35	35
	५. थकबाकीदारांवरील केलेली कारवाई	35	35
	६. थकित येणे व्याज	35	35
	७. बुडीत कर्जे जमाखर्चातून काढून टाकणे	36	36
	८. एकरकमी कर्ज परतफेड योजना	36	36
	९. अनुत्पादित जिंदगी	37	37
	१०. एन.पी.ए. प्रमाण	37	37
	११. संचालक व संचालक नातेवाईक कर्ज	37	37
८	विभाग “क”	37	38
९	लेखापरीक्षक प्रमाणपत्र नमुना “एन - २”		
१०	नियम ६९ (६) नुसारची परीशिष्टे १ ते ५		
११	लेखापरीक्षण वर्गवारी गुणपत्रक		
१२	प्रमाणित ताळेबंद पत्रक व नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद क्रमानुसार यादया.		

लेखापरिक्षण अहवालातील ठळक बाबींचा गोषवारा

(Executive Summary Report)

अ) प्राथमिक माहिती

१. संस्थेचे नांव व पत्ता : **आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगांव**

२. नोंदणी क्रमांक : केपीआर एचएलई आर एसआर सी आर १९७४

३. कार्यक्षेत्र :– हातकणंगले तालुका

४ण चालू लेखापरिक्षणाचा कालावधी : ०१.४.२०२१ ते ३१.०३.२०२२

५. लेखापरिक्षकाचे नांव आणि नामतालिकेवरील नोंदणी क्रमांक : **श्रीकांत महादेव चौगुले प्रलेप १००७९**

६. लेखापरिक्षकाची नामतालिकेवरील वर्गवारी : ब

७. लेखापरिक्षक नियुक्ती ठरावाने किंवा परंतुका आदेशाने आणि त्याबाबतचा तपशिल :– वार्षिक सर्वसाधारण सभा दिनांक २६.०९.२०२१ ठराव क्र. ५

८. लेखापरिक्षण वर्गवारी : अ

९. लेखापरिक्षण अहवाल सादर दिनांक : ३१.०७.२०२२

१०. विशेष अहवाल / विनिर्दिष्ट अहवाल सादर करणारआहात काय : नाही

११. संस्थेचे अनिवार्य विवरणपत्र (Mandatory Returns) दाखल अपलोड केल्याचा दिनांक : अदयाप नाही

१२. मागील लेखापरिक्षण दोषदुरुस्ती सादर दिनांक / दोषदुरुस्ती मंजुरी सभा दिनांक / ठराव क्रमांक
संचालक मंडळ सभा दिनांक ११.१०.२०२१ ठराव क्रमांक ८ नुसार दाखल दिनांक ३०.११.२०२१

ब) संस्थेची सांपत्तिक स्थिती

अ.क्र.	तपशील	मागील लेप वर्ष	चालु लेप वर्ष	वाढ /घट
अ	**भांडवल व देणी**			
१	वसुल भागभांडवल	२९५७४६०	३२१८३६०	२६०९००
२	राखीव निधी	९९००२६	१२४८८५७	२५८८३१
३	इतर सर्व निधी	२३४९७६४	३२५७५१६	९०७७५२
४	ठेवी	६३९२९११३	७६८८३६८८	१२९५४५७५
६	इतर देणी	३३२९३५५	३९६०९६९	६३१६१४
७	चालु नफा तोटा	१०३०८८७	१११८५८७	८७७००
	एकुण	**७४५८६६०५**	**८९६८७९७७**	**१५१०१३७२**
ब	**जिंदगी व येणी**			
१	रोख व बॅक शिल्लक	९५६७२४	१३५४३९९	३९७६७५
२	गुंतवणुक	१७५८८४२७	२७३१९८४३	९७३१४१६
३	जंगम मालमत्ता	५७७५३२	५३१५०८	.४६०२४
४	येणे कर्ज	५३२१६४३३	५७७५३९७४	४५३६९०२
५	इतर येणी	१०५३१७६	१४५६४१६	४०३२४०
६	स्थावर मालमत्ता	११९४३१३	१२७१८३७	७७५२४
	एकुण	**७४५८६६०५**	**८९६८७९७७**	**१५१०१३७२**

क) लेखापरीक्षकाच्या निष्कर्षानुसार नमूद करावयाचे मूद्दे:-

अ. क्र.	तपशिल	संस्थेचेआर्थिक पत्रका नुसार	लेखापरीक्षकाच्या निष्कर्षानुसार	फरक
१	स्वनिधी (नेटवर्थ)	८५४४९५६	८५४४९५६	————
२	भांडवलपर्याप्तताप्रमाण (CRAR)	१२ . ८0	१२ . ८0	————
३	कर्ज/ ठेवीप्रमाण (CD Ratio)	६९ . ३९	६९ . ३९	————
४	थकीतकर्जप्रमाण (%)	0१ . ३0	0१ . ३0	————
५	ढोबळएन. पी. ए. (%)	0१ . ४६	0१ . ४६	————
६	निव्वळएन. पी. ए. (%)	00	00	————

ड) संस्थेच्या कामकाजातील महत्त्वाच्या / गंभीरबाबींची माहिती लागु नाही

२) संस्थेच्या झालेल्या आर्थिक नुकसानीबाबत : लागु नाही

३) संचालक मंडळातील सदस्य त्यांचे पदावर राहण्यास अनर्ह (अपात्र) ठरत असल्यास (त्याबाबतचा तपशील) लागु नाही

इ) लेखापरिक्षकाच्या मते संस्था करत असलेल्या उल्लेखनीय व चांगल्याबाबी -

अहवालाचा सारांश

अ.संस्थेने केलेली उत्कृष्ट कामे -

१. संस्थेचा ग्रॉस एनपीए ०१.४६ टक्के व नेट एनपीए शुन्य टक्के आहे.
२. संस्थेची हप्ते थकबाकी अत्यंत कमी म्हणजेच ०१.३० टक्के इतकी आहे.
३. संस्थेचे मुख्य कार्यालयाची जागा स्वमालकीचीआहे.
४. संस्थेचे कर्मचारी व संचालक हे प्रशिक्षितआहेत.
५. संस्थेने दैनंदिन तरलता व रोखता राखलेली आहे.
६. संस्थेने नफ्यातुन २५% रक्कम राखीव निधीला वर्गकेली आहे.
७. संस्थेने उत्तम जिंदगीपोटी ०.२५% रक्कमेची तरतुद केली आहे.
८. वार्षिक सर्वसाधारण सभा तरतुदीनुसार घेतलेलीआहे.
९. संचालक मंडळाची सभा दरमहा घेतलेली आहे.
१०. अंतर्गत नियंत्रण व्यवस्था समाधानकारक आहे.
११. संस्थेने अंतर्गत लेखापरीक्षण करुन घेतले आहे.
१२. संस्थेने केलेली सर्व गुंतवणुक पोटनियम व कायदयास अनुसरून केलेली आहे.

ब. संस्थेने करावयाच्याआवश्यक व उपयक्त बाबी.

१. संचालक मंडळाने वर्षाअखेर डेडस्टॉक मालाची तपासणी करुन सुस्थितीत आहे याबाबतचा दाखला देणे.
२. निधीनिर्मिती व विनीयोगाबाबत नियe तयार करुन त्यास वार्षिक सभेची मंजुरी घेणे.
३. उपविधीतील कर्जविषयक नियम १६ अन्वये कर्जविनियोग दाखले घेण्यात यावे.
४. संगणक प्रणालीचे सिस्टिम ऑडीट करुन घेण्यात यावे.
५. संचालक मंडळात २ तज्ञ संचालकांची नेमणूक करण्यात यावी.
६. कार्यक्षेत्रातील सभासदांशीचआर्थिक व्यवहार करावेत.

क. संस्था करीत असलेले चुकीचे कामे व व्यवहार -(२७.०२.२०१८ चा शासन निर्णय पाहणे)

१. कायदा कलम ७० नियम ५४ व ५५ अन्वये निधींच्या संपुर्ण रकमेची स्वतंत्र गुंतवणूक केलेली नाही.

२. गुंतवणूक करतांना उपविधीत नमुद केल्याप्रमाणे जिल्हा/ राज्य सहकारी बँक वगळताअन्य मान्यताप्राप्त कोणत्याही एका ठिकाणी ती करावयाची असल्यास संस्थेच्या लगतच्या वर्षाखेरीस एकुण ठेवीच्या ५% पेक्षा जास्त असणार नाही. याप्रमणे गुंतवणूक करावी.

३. काही बिगरसभासदांकडुन ठेवीच्या रक्कमा स्विकारल्या आहेत.

४. बिगरसभासदांना कर्जवाटप केलेले आहे.

५. नियम ३५ चे उल्लंघन केले आहे.

(वरील मुददेशिवाय लेखापरीक्षणाचे वेळी दिसुन आलेल्या बाबीचा उल्लेख करण्यात यावा.)

३. वरील प्रमाणे सर्व माहिती माझ्या लेखापरिक्षणानुसार सत्य व बरोबरआहे. तसेच महाराष्ट्र सहकारी कायदा नियम ६९ मधील तरतुदीनुसार संस्थेचा लेखापरिक्षण अहवालमी“ www.mahasahakar.maharashtra .gov.in यासंकेतस्थळावरदेखील अपलोड करीतआहे.

स्थळ : कोल्हापूर.

दिनांक : ०९.०६.२०२२

नमुनाक्रमांक - १

लेखापरीक्षाअहवाल (सर्वसहकारीसंस्थासाठी)

विभाग—पहिला

		संस्थेचे नाव	आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगांव,
		नोंदविलेला संपूर्ण पत्ता	वाठार तर्फ वडगांव ता. हातकणंगले, जि. कोल्हापूर
		तालुका वा गट	हातकणंगले,
		जिल्हा	कोल्हापूर
		संस्था नोंदणी क्रमाक	सी आर १९७४
		संस्था नोंदणी दिनांक	नोंदणी दि : २५.०९.२०००
		संस्थेचे कार्यक्षेत्र	हातकणंगले तालुका
		संस्थेच्या शाखा, दुकाने, आगारे (डेपो) यांची संख्या	नाहीत
		लेखापरिक्षण वर्ग	**अ**
		मागील तीन वर्षाचे लेखापरिक्षण वर्ग	**अ अ अ**
१		**लेखापरिक्षण विषयक माहीती**	
	१	लेखापरीक्षण करणा-या लेखापरिक्षकाचे संपूर्ण नाव	**श्रीकांत महादेव चौगुले प्रलेप १००७९**
		पदनाम	प्रमाणीत लेखापरीक्षक
		मुख्यालय	कोल्हापूर
	२	लेखापरिक्षणात समावेश करण्यात आलेला कालावधी	०१.४.२०२१ ते ३१.०३.२०२२
	३	दिनांक	
		१. लेखापरीक्षण सुरू दिनांक	**०३.०६.२०२२**
		२. लेखापरीक्षण संपविल्याचा दिनांक	**०७.०६.२०२२**
		३. लेखापरीक्षण अहवाल सादर केल्याचा दिनांक	**०९.०६.२०२२**
२		**सभासदत्व**	
	१	सभासदसंख्या.	
		१) सर्वसाधारण.	**९८८**
		२) नाममात्र.	——
		३) हितचिंतक.	——
		ब) संस्था :	——
		क) अन्य (अन्य सदस्यांची तपशिलवार माहीती द्यावी.)	होय
	२	नवे सभासद यथोचितरित्या करून घेतले आहेत काय ?	होय
		व त्यांनी प्रवेश शुल्क दिले आहे काय?	होय
	३	त्याचे लेखी अर्ज घेण्यातआले असून ते योग्यरित्या नियतक्रमीत केले आहेत काय?	होय
	४	महाराष्ट्र सहकारी संस्था च्या १९६० च्या कानूतील नियम ३२ आणि ६५ (१) अन्वये ठरविलेल्याआय या नमुण्यात	होय संगणकावर आहे

		सभासदांची नोंदवही ठेवण्यातआली आहे काय?	
	५	महाराष्ट्र सहकारी संस्थाच्या १९६० च्या कानूतील नियम ३३ अन्वये जे नमुन्यात सभासदांची यादी ठेवली आहे काय?	होय संगणकावर आहे
	६	मृत, काढून टाकलेल्या वा राजीनामा दिलेल्या सभासदांच्या बाबतीत त्यांच्या नावापुढे वरीलप्रमाणे योग्य ती नोंद केली आहे काय?	होय
	७	राजीनामे रितसर आहेत काय ? आणि यथोचितरित्या स्विकारले आहेत काय?	होय
	८	महाराष्ट्र सहकारी संस्थाच्या १९६० च्या कानूतील नियम ५२ प्रमाणे वारस (नॉमिनी) नेमून दिले आहेत काय? आणि त्याची नोंद २६ व्या नियमाप्रमाणे सभासदांच्या नोंदवहीत यथोचितरित्या केली आहे काय?	कांही वारस नोंदी अपुर्ण आहेत.
३		**भाग**	
	१	भागाकरीता आलेले अर्ज बरोबर आहेत काय?	होय
	२	भागांची नोंदवही अद्यावत लिहीलेली आहे काय?	होय
	३	भागांच्या नोंदवहयातील नोंदी किर्दीतील नोंदीशी जुळतात काय?	होय
	४	भागांची खतावणी अद्यावत लिहीलेली आहे काय?	होय
	५	भागांची एकूण खतावणी बाकी ताळेबंदातील भागभांडवलाच्या आकडयाशी जुळते काय ?	होय
	६	६) भागधारकांना त्यांनी घेतलेल्या सर्व भागांबद्यल भागपत्रे दिली आहेत काय?	नाहीत
	७	भांगाचे हस्तांतरण (ट्रांसफर) अगर त्यांची किंमत परत देणे या गोष्टी कायदा कानू व पोटनियम यातील तरतुदीप्रमाणे झाल्याआहेत काय?	होय
४		**बाहेरील कर्जे.**	
	१	पोटनियमाप्रमाणे संस्थेने कर्ज घेण्याची मर्यादा काय ठरविलेली आहे ?	वसुल भागभांडवल अधिक राखीव निधीअधिकइमारत निधीयांच्या १० पट
	२	ती उल्लघिली आहे काय?	होय
	३	ती उल्लघिली गेली असेल तर सक्षम अधिका-याकडून अनुज्ञा मिळवीली आहे काय?	नाही
५		**सभा.**	
	१	दिनांक द्यावेत.	
		अ) वार्षिक साधारण सभा	२६.०९.२०२१
		ब) विशेष साधारण सभा	लागु नाही
	२	लेखापरीक्षा कालावधीत भरलेल्या सभांची खालील प्रमाणे संख्या द्यावी	१३

		अ) व्यवस्थापक समितीच्या वा संचालक मंडळाच्या सभा	
		ब) कार्यकारी वा उपसमिती सभा.	लागु नाही
		क) अन्य सभा.	लागु नाही
६		**दोषदुरूस्ती अहवाल.**	
	१	संस्थने गेल्या लेखापरीक्षा अहवालाचे दोषदुरूस्ती अहवाल पाठविले आहेत काय? असल्यास ते दिल्याचे दिनांक द्या. नसल्यास ते न दिल्याबद्यलची कारणे द्या.	संचालक मंडळ सभा दिनांक ११.१०.२०२१ ठराव क्रमांक ८ नुसार दाखल दिनांक ३०.११.२०२१
	२	मागील लेखापरीक्षण अहवालात नमुद केलेल्या काही महत्वाच्या मुद्याकडे संस्थेने दुर्लक्ष केलेले आहे काय? तसे असेल त रसर्वसाधारण अभिप्राय नमुद करा.	होय
७		**लेखापरीक्षा शुल्क**	
	१	शेवटच्या लेखापरीक्षा शुल्काची आकारणी रक्कम द्या. कोणत्या कालावधीसाठी आकारले तो कालावधी लिहा. लेखापरीक्षा शुल्क वसुल झाल्याचा दिनांक, कोषागाराचे नाव आणि भरलेली रक्कम द्या.	दि.२४.०६.२०२१ रू. ४३०७९ सन २०२०—२०२१
	२	जर संस्थेने लेखापरीक्षा शुल्क भरले नसेल तर येणे असलेल्या लेखापरीक्षा शुल्काचा तपशील व न भरल्याची कारणे द्या.	लागु नाही
८		**अंतर्गत व स्थानिकलेखापरीक्षा**	
	१	जर अंतर्गत वा स्थानिक लेखापरीक्षा झाली असेल तर ती कोणी केली, अहवाल संस्थेच्या दप्तरी आहे का याची माहीती द्या.	अहवाल दप्तरी आहं
	२	सांविधानिक (स्ट्रेटयुटरी) लेखापरीक्षा व अंतर्गत यांच्यात समन्वय आहे काय ?	होय
९		**अ) कार्यकारी संचालक/ व्यवस्थापक चिटणीस**	
	१	अधिका-याचे नाव	यशवंत सदानंद पाटील
	२	दरमहा घतलेले वेतन	रू. १२०००
		वेतनश्रेणी	लागु नाही
	३	त्यांना अन्य भत्ते आणि सवलती उदा. विनामुल्य निवासगृहे आदि उपलब्ध केल्या असल्यास त्या लिहा.	नाहीत
	४	ते संस्थेचे सभासद आहेत काय ? ते लिहा.	होय
	५	जर ते सभासद असतील तर त्यांनी कर्ज घेतले आहे काय ? किंवा त्यांना उधार - उचल, सवलती दिल्या आहेत काय ? त्यांचेकडील येणे रक्कमा द्या. व त्यातील थकबाकी किती आहे, ते लिहा.	येणे कर्ज नाही थकबाकी नाही
	६	अन्य कोणत्या रक्कमा त्यांच्याकडून येणे असतील तर त्यांचा तपशिल द्या	नाहीत
	७	कर्मचा-यासंबधी त्यांची नावे पदनामे, शैक्षिणीक पात्रता वेतनश्रेणी - व सध्याचे वेतन, देण्यात येणारे भत्ते, नेमणूकीचे	सोबत यादी जोडली आहे

		दिनांक, मिळवा दिलेली अनामत आदी माहीती दाखविणारी यादी	
१०		**उल्लघन**	
	१	संस्थेजवळ आपले नोंदविलेले पोटनियम, कायदा व कानु यांची प्रत आहे काय	पोटनियम प्रत आहे
	२	कायदा, कानू व पोटनियमयांचेउल्लघन झाल्याच्या नोंदी द्या.	अहवालातील नोंदी पहा
		१) कायदा कलम क्रमांक	
		२) कानू क्रमांक	
		३) पोटनियम क्रमांक	
	३	पोटनियमांनुसार काही नियम तयार केले आहेत काय? योग्य त्या अधिका-याकडून ते मान्य करून घेतले आहेत काय? त्याचे प्रतिपालन योग्यरितीने होत आहे काय? (उल्लघनासंबधी साधारणअभिप्राय थोडक्यात चर्चा करावी.)	नाहीत
११		**ऊत्पन्न आणि खर्च**	
	१	गेल्या सहकारी वर्षात किती नफा वा तोटा झाला	नफा रू. १०३०८८७
	२	निव्वळ नफयाची विभागणी कशी केली ते लिहा. (निर्व्यवहारीबिझनेस) संस्थाच्या बाबतीत प्रष्नांक ११ (२) च्या उत्तरात वाढ वा खोट यांच्या रक्कमा लिहाव्यात	राखीव निधी रू. २५७७२१,देणे डिव्हीडंड रू. २५००१३, रौप्यमहोत्सव. निधी रू. १२३१५३, धर्मादाय निधी रू. १००००० सभा. कल्याण रू. ७५०००, इमारत निधी १२५००० बुडीत कर्ज निधी रू. १००००० गुंतवणुक चढउतार रू. १०००००
१२		**रोकड रक्कमा, बँकेतील शिल्लक आणि गुंतवणूकी (सिक्युरिटीज)**	
		अ) रोकड जमा	
	१	शिल्लक मोजा व कीर्दीवर शिल्लक मोजल्याचा दिनांक	दिनांक ०५.०५.२०२२ रू. ३१२७६४
	२	रोकड रक्कम मोजावयास कोणी सादर केली त्याचे नाव पदनाम लिहा. रोकड रक्कम ठेवण्याबाबत त्यांना अधिकार आहेत काय ?	कॅशिअर श्री विजय पन्हाळकर अधिकार आहेत.
	३	कीर्दीप्रमाणे रोकड रक्कम बरोबर आहे काय ?	होय
	४	ने – आण करताना अणि तिजोरीत ठेवलेल्या शिल्लकेच्या रक्कमेच्या सुरक्षीततेबाबत केलेली व्यवस्था पुरेशी आहे काय?	कॅश विमा केलेला आहे.
		ब) बँकेतीलशिल्लका :	
	१	बँकेचे पासबुकातील, त्यांनी पाठविलेल्या पत्रातील, बँकेने दिलेल्या दाखल्यातील शिल्लक रक्कमा संस्थेच्या जमाखर्चाच्या बाक्यांशी जुळतात काय? जर त्या जुळत	होय जुळतात.

		नसतील तर मेळपत्रके तपासा.	
		क) गुंतवणूकी :	
	१	गुंतवणूक रोखे प्रत्यक्ष पाहा आणि ते संस्थेच्या नावावरच आहेत काय ते पाहा.	होय
	२	गुंतवणूकोवरील लाभांश व व्याज यथावत वसूल करण्यात येते काय ते पाहा	होय
	३	जर गुंतवणूक रोखे बँकेत ठेवले असतील तर त्याबाबतचे संबधीत दाखले मिळविले आहेत काय? व ती अद्ययावत लिहीलेली आहे काय ?	संस्था ताब्यात आहेत.
	४	गुंतवणूक रजिस्ट ठेवण्यात आले आहे काय? व ते अद्ययावत स्वरूपात लिहीलेले आहे काय ?	होय
१३		**स्थावरआणिजंगममालमत्ता**	
	१	संबधीत नोंदवहया ठेवल्या आहेत काय ? व त्या अद्ययावत लिहील्या आहेत काय?	होय
	२	मालमत्तेची यादी घेवून प्रत्यक्ष रूजवात घ्या. ताळेबंदातील रक्कमेशी या बाक्या जमतात काय?	होय
	३	जमिन आणि स्थावर मालमत्तेच्या बाबत त्याचे विलेख (दस्तऐवज पाहा) व ते संस्थेच्या नावावरचआहेत काय ते पाहा.	स्थावर मालमत्ता नाही
	४	आवश्यक तेथे मालमत्तेचा अद्ययावत विमा उतरविलेला आहे काय?	नाही
	५	झीज (घसारा)	
		१) घसारा यथावतआकारलेलाआहे काय?	होय
		२) वेगवेगळया मालमत्तवरील आकारलेले घसा-याचे दर नमुद करा.	डेडस्टॉक १० टक्के
१४		तुम्ही लेखापरीक्षा अहवालाच्या मुद्यांसंबधी संचालक मंडळ/ व्यवस्थापक समिती यांचेशी चर्चा केली आहे काय ? असल्यास दिनांक नमुद करावा, नसल्यास, त्याची कारणे नमुद करावीत	चर्चा केली आहे, दिनाक ०९.०५.२०२२

ठिकाण : कोल्हापुर

दिनांक : ०९.०६.२०२२

नमुना क्र.८(अ)

लेखापरीक्षा अहवाल (नागरी पत / ग्रामीण बिगरशेती पत सहकारी संस्था)

विभाग दुसरा

(१)	**ठेवी :**		
	१	संस्था सभासदांकडून ठेवी स्विकारण्याचे नियम तयार केले आहेत काय? त्यांचे काटेकोर पालन केले आहे काय?	होय
	२	व्यक्तिगत खात्यावरील बाक्या सर्वसाधारण खतावणीतील एकंदर खात्यांच्या बाकीशी जुळतात काय?	होय
	३	ठेवींची देय-काल नोंदवही ठेवली आहे काय? आणि ठेवींची परतफेड वक्तशीरपण करण्यात येत आहे काय?	होय
	४	ठेवीपोटी कर्जाऊ रकमा देण्यात येतात तेव्हा पोट-नियम आणि याकारणासाठी तयार केलेले नियमयानुसार त्या काटेकोरपणे दिलेल्या आहेत काय?	होय
	५	ठेव खात्यात दाखविलेल्या रकमांवरील व्याजाची आकारणी पडताळून पहा. जर या तपासण्या शेकडेवारी पध्दतीवर केल्या असतील तर त्यांचे शेकडा प्रमाण लिहा.	९ टक्के
	६	अनुदेय नसतांनाही संस्थेने बिगरसभासदांकडून ठेवी स्विकारल्या आहेत काय? असल्यास अशा बिगरसभासद ठेवींची रक्कम व ठेवीदार संख्या नमुद करा?	होय
(२)	**चलसंपत्तीआणिव्यापार :**		
	१	उपविधीनुसार रोख राखीव प्रमाण व वैधानिक तरलता प्रमाण चल संपत्तीची (फ्ल्यूईडरिसोर्सेस) तरतूद पुरेशी ठेवली आहे काय?	होय
	२	**(अ)** चलसंपत्ती दैनंदिन वा साप्ताहिक पध्दतीवर ठेवली आहे ते लिहा. **(ब)** संस्थेची चलसंपत्ती आणि सांपत्तिक स्थिती दर्शविणारी विवरणपत्रे योग्य त्या प्राधिकायाकडे ठराविक दिनांकास पाठविली जातात काय?	तिमाही पध्दत नाही
	३	लेखापरीक्षा काळात भांडवलाच्या तरतुदीत काही कमतरता आढळल्या आहेत काय? असल्यास, सर्वसाधारण अभिप्रायात विचार व्यक्त करा.	लागु नाही
	४	निबंधकांनी घालून दिलेल्या प्रमाणाशी विचार करता संस्था जादा व्यवहार (ओव्हरट्रेडिंग) करते काय? असल्यास, जादा झालेल्या व्यवहारांची मर्यादा लिहा.	नाही
(३)	**बाहेरीलकर्जे :**		
	१	जिल्हा सहकारी बँकेने वा इतर बँकांनी विविध कारणांच्या योजनाखाली दिलेली कर्जे अथवा पतमर्यादा यांच्या रकमा काय आहेत ? पुढीलप्रमाणे माहिती लिहा.	असा व्यवहार नाही

अनु. क्र.	पत मर्यादेचा प्रकार	कारण	मंजुर रक्कम	परत फेडीचा नियत दिनांक
१	२	३	४	५

उचललेली कमाल रक्कम	केलेली परतफेड	येणे बाकी	थकबाकी
६	७	८	९

	२	संस्थेने मिळविलेल्या विविध कर्जाचा आणि पतमर्यादांचा व्यवहार समाधानकारकआहे काय?	——

	३	कर्जे वक्तशीरपणे परत केली जातात काय?	——
	४	कर्जासाठी घालून दिलेल्या विविध शर्तीचे काटेकोरपणे अनुपालन होत आहे काय?	——
४	**निधी :**		
	१	अधिनियम, नियम आणि संस्थेच्या उपविधी तरतुदीनुसार नफ्यातून निधी उभारले आहे काय ?	होय
	२	नियम -५४ नुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे राखीवनिधीची संस्थेच्या व्यवसायाबाहेर स्वतंत्र गंतवणूक केली आहे काय? जर नसेल तर कारणे नमुद करा.	होय
	३	(अ) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधीची संस्था व्यवसायाबाहेर गंतवणूक केली आहे काय?	होय
		(ब) कर्मचा-यांना त्यांच्या भविष्यनिर्वाह निधीतून कर्ज रक्कमा दिल्या आहेत काय?	नाहीत
		(क) हया कारणास्तवच्या मान्य नियमांनुसार निधी व्यवहार केले आहेत काय?	लागु नाही
		(ड) संस्थेच्या लेख्यांपासून स्वतंत्र भविष्यनिर्वाह निधी लेखे जतन केले आहेत काय?	होय
	४	(अ) धर्मदाय निधीमध्ये किती रक्कम जमा आहे? अधिनियमाच्या कलम ६९ नुसार संघीय संस्थेच्या मान्यतेने हया निधीतून धर्मदाय किंवा सहकार हेतूस्तव रक्कमा अदा केल्या आहेत काय?	असा निधी नाही
		ब) अधिनियम, नियम आणि संस्था उपविधी तरतुदींशी विसंगत अधिदाने केली आहेत काय?	नाहीत
	५	नियम - ५३ नुसार संस्थेने राज्य संघीय संस्थेची शिक्षणनिधी वर्गणी अदा केली आहे काय? त्याकरीता चिन्हांकित व अदा केलेल्या रक्कमेचा तपशिल द्या.	लागु नाही
५	**कर्जेआणिआगाऊदिलेल्याकर्जाऊरकमा :**		
	१	कर्जे आणि आगाऊ दिलेल्या कर्जाऊ रकमा यासाठी सभासदांकडून आलेले अर्ज नियमानुसार आहेत काय?	होय
	२	कर्जाच्या अर्जाची नोंदवही ठेवली असून ती अद्ययावत लिहिली आहे काय?	होय
	३	पोट-नियमानुसार, विविध प्रकारची कर्जे आणि पोटी द्यावयाच्या कर्जाऊ रकमायासाठी व्यक्तिगत आणि एकुण काय मर्यादा ठरविल्याआहेत? त्या मर्यादा पाळल्या जातात काय?	होय
	४	(अ) सभासदांच्या परतफेडीच्या क्षमतेची योग्य चौकशी करुन त्यांची पत-पात्रता ठरविली आहे काय?	होय
		(ब) ठरवून दिलेल्या नमुन्यात पत-पात्रता आणि जामीन दायित्व नोंदवही (शुअर्टी लाययाबिलिटी रजिस्टर) ठेवली आहे काय?	होय
	५	कायदा, कानू आणि पोट-नियमयांतील तरतुदीनुसार कर्जकाटेकोरपणे दिली गेली आहेत काय?	होय
	६	संस्थेने मागणी, वसुली आणि बाकीची नोंदवही योग्यरीतीने ठेवली आहे काय?	होय
	७	योग्य चौकशी केल्यानंतर साधारकारणासाठी मुदतवाढी देण्यात येतात काय? अशा मुदतवाढीसाठी आवश्यक तेथे जमीनदारांच्या सम्मतीपत्रासहित अर्ज मिळविले आहेत काय?	होय
	८	(अ) सभासदाकडील थकबाक्या वसूल करण्यासाठी काय कारवाई केली आहे ते लिहा.	कलम १०१
		(ब) मागणी आणि येणेबाकी यांच्याशी थकबाकीचे शेकडा प्रमाण काय आहे?	०७.३८
	९	संस्थेने करुन घेतेलेले कर्जरोखे, वचनचिठ्ठया आणि अन्यकागदपत्र नियमानुसार आहेत काय? काही उणीवा असल्यास, नमुद करा.	होय
	१०	१९६० च्या महाराष्ट्र सहकारी संस्थांच्या कायदयाच्या ४९ व्या कलमाप्रमाणे सभासदांकडून त्यांच्या पगारातून व मजुरीतून करारपत्रात मंजुर केलेल्या रकमा संस्थेच्या नावाने कपात करण्याबद्दल नोकरी देणा-यास प्राधिकार देणारी करारपत्रे करुन घेतली आहेत काय?	होय
	११	परतफेडी वक्तशीर आहेत काय? संस्थेच्या मागण्या पु-या करण्यासाठी नोकरी देणा-याने वेतन वा मजुरी यातून मासिक कपात नियमितपणे केल्या आहेत काय?	होय
	१२	अशी कपात केलेली रक्कम नोकरी देणा-याने संस्थेस वक्तशीरपणे दिली आहे काय? न	होय

		दिलेली एकुण रक्कम असलयास लिही. अशा रकमा कोणत्या दिनांकापासून थकितआहेत	
	१३	पूर्वीच्या कर्जाची परतफेड आणि नवीन कर्ज यांत ठरवून दिलेले कालांतर पाळले जाते काय?	होय
	१ ४	सभासदांना दिलेल्या पास-पुस्तकातील नोंदी वैयक्तिक खतावण्यातील नोंदीशी तपासून पहा. अशा तपासलेल्या। पास-पुस्तकांची संख्या लिहा.	होय १० टक्के
	१ ५	थकलेल्या व्याजाची रक्कम किती आहे? जर ती हिशेबात घेतली असेलतर तिची यथावत तरतुद केली आहे काय?	हिशोबात नाही
	१६	संस्थेला येणे असेलेली कर्जे तपासा आणि त्यांचे बुडीत आणि संशयित असे वर्गीकरण झाले आहे काय ते पहा. अशा संशयित व बुडीत कर्जासाठी पुरेशी तरतूद केली आहे. काय ते तपासा.	होय
	१६	संस्थेच्या व्यवस्थापन समितच्या वा संचालक मंडळाच्या सभासदांनाआणि संस्थेच्या अधिका-यांना दिलेल्या आणि येणे असलेल्या कर्जाच्या रकमा लिहा	यादी जोडली आहे

अनु क्र.	कोणाकडून येणेआहे	कर्ज, पतमर्यादा, अतिकाढ (ओव्हरक्रमांकड्राफ्ट्स) इत्यादीद्वारा दिलेल्या रकमा		पैकी थकबाकी थकबाकी नाही	
		मुद्दल	व्याज	मुद्दल	व्याज
१	२	३	४	५	६

कोणत्या दिनांकापान थकले ते दिनांक	त्यांचेवर जामीनदारीमुळे आलेले दायित्व		पैकी थकबाकी	
	मुद्दल	व्याज	मुद्दल	व्याज
५	६अ	६ब	७अ	७ब

	१८	कालमानानुसार थकबाकीचे खालील प्रमाणे वर्गीकरण करा	
		१) पाच वर्षावरील थकबाकी	रुपये 233164
		(२) तीन वर्षावरील थकबाकी	रुपये 6574
		(३) एक वर्षावरील थकबाकी	रुपये 202297
		(४) एक वर्षाच्या आतिल थकबाकी	रुपये 314414
		एकुण	**७५६४४९**
	१९	तारणानुसार थकबाकी चे वर्गीकरणकरा.	विनातारणी ६७४७२२ तारण ८१७२७
		(अ) जामीनदारांच्या हमीनुसार सुरक्षित आणि चांगली असलेली थकबाकी	रुपये ६७४७२२
		(ब) विमापत्रान्वये सुरक्षित आणि चांगली असलेली थकबाकी	रुपये
		(क) अन्य तारणामुळे सुरक्षित आणि चांगली असलेली थकबाकी	रुपये ८१७२७
		एकुण	**७५६४४९**
		(ड) असुरक्षित आणि संभाव्य संशयित वा बुडीत ठरणारी थकबाकी	रुपये 000
	२०	निबंधकाच्या नामनिर्देशित व्यक्तीकडे (नॉमिनीकडे) प्रलंबित असलेल्या प्रकरणांची संख्या, संस्थेजवळ प्रलंबित असलेल्या आणि बजावणीसाठी पाठविलेल्या निवाडयांची (ॲवाड्र्स) संख्या त्यांच्या रकमेसह तपशील देऊन लवाद दाव्यातील प्रकरणात अडकून राहिलेली एकुण रक्कम द्या.	———
	२१	विविध प्रकारच्या कर्जावर आकारण्यात येणा-या व्याजाचे दर नमुद करा.	तारणी १३ टक्के विनातारणी १५ टक्के

	२२	दंडाचे व्याज आकारले जाते काय? पोट-नियमात ठरवून दिलेअसल्यास दंडाच्या व्याजाचा दर लिहा.	होय २ टक्के
	२३	१९६० च्या महाराष्ट्र सहकारी संस्थांबाबत कायदयाच्या कलम ८१(२) मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे येण असलेली कर्जे, थकलेल्या रकमा, कोणत्या दिनांकापासून थकल्याते, त्या वसूल करण्यासाठी केलेली कारवाई इत्यादी दर्शविणारी थकबाकीची यादी मिळवा आणि तपासा.	होय तपासली
६	**गुंतवणुकी :**		
	१	कायदा, कानू व पोट-नियमयांतील तरतुदीनुसार गुंतवणुकी केल्या आहेत काय?	कांही पोटनियमानुसार नाहीत
	२	गुंतवणुकीच्या अवमूल्यनासाठी पुरेशी तरतूद केली आहे काय?	होय
	३	संस्थेच्या गुंतवणुकी दर्शविणारी नोंदवही अद्यावत ठेवली आहे काय? गुंतवणुक विभागावरील जबाबदार अधिका-याने तीवर सहया केल्या आहेत काय?	होय
	४	गुंतवणुक नोंदवही संस्थेजवळ असलेल्या रोख्यांशी तपासा.	होय
	५	रोखे जर बँकेमध्ये ठेवले असतील तर बँकांची प्रमाणपत्रे (बँक र्सर्टिफिकेटस्) मिळविली आहेत काय?	लागु नाही
७	**खर्च :**		
	१	खर्चाची पत्रके संचालक मंडळ व व्यवस्थापन समितीयांच्या मंजुरीसाठी ठेवतातकाय?	होय
	२	(अ) वार्षिक अंदाजपत्रके तयार करुन त्यास संचालक मंडळ वा व्यवस्थापनसमिती आणि साधारण सभा यांनी मंजुरी दिली आहे काय?	होय
		(ब) झालेला खर्च अंदाजपत्रकाच्या मर्यादेतच आहे काय? नसल्यास, साधारण सभेने पुनर्विनियोजनाला (रीॲप्रोप्रिएशन) मान्यता दिली आहे काय?	होय
	३	संस्थेच्या व्यवहाराशी संबंध नसलेल्या खर्चाच्या प्रकरणांची सर्वसाधारण अभिप्रायात नोंद करा.	होय
	४	संस्थेने नगरांतरदुरध्वनी नोंदवही ठेवली आहे काय? खाजगी दुरध्वनीचा खर्च वसूल करण्यात येतो काय?	लागु नाही
	५	खेळत्या भांडवलाशी आणि निव्वळ उत्पन्नाशी (मिळालेल्या व्याजातून दिलेले व्याज वजा जाता) व्यवस्थापनाच्या खर्चाचे शेकडा प्रमाण लिहा. 988494	०१.१० टक्के ११.१५ टक्के
८	**अंतर्गत तपासणी :**		
	१	संस्थेतीलअंतर्गत तपासणीची व्यवस्था समाधानकारक आहे काय?	होय
	२	संस्थेने अंतर्गत लेखापरीक्षकाची नेमणूक केली आहे काय? त्यांना दिलेल्या लेखापरीक्षा शुल्काची रक्कम आणि गेल्या लेखापरीक्षणाचा कालखंड लिहा.	होय सन २०२१–२२ रू. २५०००
९	**व्यवस्थापन :**		
		अधिलाभांशाच्या कायदयानुसार कर्मचारी वर्गाला द्यावयाच्या अधिलाभांशाची पुरेशी तरतूद संस्थेने केली आहे काय?	होय

ठिकाण : कोल्हापुर

दिनांक : ०९.०६.२०२२

लेखापरीक्षा — परीक्षण

१. संस्थेचे नांव :—	**आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगाव**
२. लेखापरीक्षण कालावधी :	०१.०४.२०२१ ते ३१.०३.२०२२
३. विलंबीत कर्ज बाक्या	आहेत भाग अ व ब पहा
४. रोख शिल्लका व गुंतवणुकी	बरोबर आहेत
५. कर्ज व येणे बाक्या संस्थेच्या हितास बाधक आहेत काय ? त्या पुर्ण तारण आहेत काय ?	नाहीत, होय
६. हिशोब नोंदणीचे व संस्थेच्या अहिताचे व्यवहार आहेत काय ?	नाहीत
७. कर्ज डिपॉझीट म्हणुन दाखविले आहेत काय ?	नाही
८. वैयक्तीक खर्च नफा तोटा पत्रकास टाकले आहेत काय ?	नाही
९. संस्थेचे खर्च संस्थेच्या उददेशासाठी केले आहेत ?	होय
१०. सरकारकडुन व इतर आर्थिक संस्थांकडुन मिळालेली मदत दिलेल्या कारणासाठीच संस्थेने वापरली आहे काय ?	अशी मदत नाही
११. स्व:ताचे उददेश पुर्ण करण्याकरिता संस्था योग्य रीतीने वाटचाल करीत आहे काय ?	होय
१२. सभासदांच्या हितासाठी संस्था काम करीत आहे काय ?	होय

ठिकाण : कोल्हापुर
दिनांक : ०९.०६.२०२२

FORM NO (N – 2)
वैधानिक लेखापरीक्षकांचा अहवाल

(महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा कलम ८१ आणि नियम ६९ (३)नुसार)

प्रती,

चेअरमन

आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगांव

ता. हातकणंगले, जि. कोल्हापूर.

संदर्भ :— नियुक्तीपत्र क्रमांक १ संचालक मंडळ सभा दिनांक २६.०९.२०२१

१. आर्थिक पत्रकांबाबत वैधानिक लेखापरीक्षकाचा अभिप्राय —

आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगांव या संस्थेचे व सर्व शाखांचे दिनांक ०१.०४.२०२१ ते ३१.०३.२०२२ या वर्षातील आर्थिक विवरणपत्रकांचे लेखापरीक्षण केलेले असुन त्यामध्ये ३१.०३.२०२२ या दिनांकाचा ताळेबंद , त्या दिनांकास संपणा—या कालावधीचे नफातोटापत्रक / उत्पन्न खर्च पत्रक आणि त्यामध्ये समाविष्ट केलेल्या हिशोबाच्या धोरणाचा अर्थपुर्ण सारांश व इतर स्पष्टीकरणात्मक माहीतीचा समावेश आहे.

२. आर्थिक विवरणपत्रकांबाबत व्यवस्थापनाची जबाबदारी —

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० आणि त्याअंतर्गत बनविलेल्या नियमान्वये आर्थिक विवरणपके तयार करण्याची जबाबदारी व्यवस्थापनाची आहे. सदर जबाबदारीमध्ये आर्थिक पत्रके तयार करताना अपहार किंवा चुक यामुळे होणा—या लक्षणीय चुकांपासुन मुक्त राहील अशा प्रकारचे अंतर्गत नियंत्रण ठेवणेबाबत संकल्पना तयार करणे आणि ते अंमलात आणणे याचा समावेश असेल.

लेखापरीक्षकाची जबाबदारी

३. आर्थिक पत्रके तयार करणेची जबाबदारी संस्था व्यवस्थापनाची असुन त्यावर मतप्रदर्शन करणे हि आमची जबाबदारी आहे. आम्ही आमचे लेखापरीक्षण हे भारतीय सनदी लेखापाल संस्था यांनी तयार केलेल्या व तपासणीसाठी लागु असलेले मापदंड व महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदयास अनुसरून केलेली आहे. या मापदंडानुसार आम्हाला आमच्या तपासणीची आखणी आणि अंमलबजावणी अशा प्रकारे करावी लागते कि ज्या योगे या हिशोबात लक्षणीय चुका नाहीत, याची सर्वसाधारण अशी खात्री पटेल.

४. लेखापरीक्षणामध्ये आर्थिक पत्रकांमध्ये दाखविलेल्या रक्कमा व केलेली विधाने याबाबतचे योग्य पुरावे मिळविणे व त्यांची तपासणी करणे यांचा अंतर्भाव असतो. लेखापरीक्षणासाठी निवड केलेली कार्यपध्दती लेखापरीक्षकाचे स्वत:चे अंदाज, तसेच आर्थिक पत्रकांमधील दप्तरी चुक अथवा अपहार अशी कोणतीही महत्वाची अनियमीतता यामुळे निर्माण होणारे धोके यांचे मुल्यमापन करणारी आहे. धोक्यांचे मुल्यमापन करणेसाठी लेखापरीक्षणाचे नियोजन करतेवेळी परिस्थितीस अनुसरून लेखापरीक्षक संस्थेने तयार केलेली व सादर केलेली आर्थिक पत्रकांच्या अचुकतेची खात्री करण्यासाठी संस्थेच्या अंतर्गत नियंत्रणाचा वापर करतो. लेखापरीक्षणामध्ये जमाखर्चाच्या धोरणांच्या योग्यतेच्या मुल्यमापनासह व्यवस्थापनाने जमाखर्चाच्या केलेल्या अंदाजाबाबत योग्य निष्कर्ष काढणे तसेच आर्थिक पत्रकांच्या सादरीकरणाचे योग्य मुल्यमापन करणे याचा समावेश होतो

५. आमच्या लेखापरीक्षणासाठी माझया संपुर्ण ज्ञानाप्रमाणे व विश्वासाप्रमाणे जरूर तर सर्व माहीती, पुरेसे पुरावे आणि खुलासे आम्हास उपलब्ध झाले आहेत.

अभिप्राय —

६. आमच्या मते आणी आम्हास मिळालेल्या माहीती व खुलाशाच्या आधारे व आवश्यक असलेल्या माहीतीच्या आधारे सदर संस्थेचे हिशोब व एकत्रित दिलेल्या टिप्पणी या महाराष्ट्र सहकारी संस्थांचा चा १९६० कायदा, महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम १९६१ व इतर लागु असलेल्या कायदयानुसार तसेच संस्थांसाठी लागणारे निबंधकाने वेळोवेळी जारी केलेले परिपत्रकांनुसार आणी भारतामध्ये सर्वसाधारणपणे वापरल्या जाणा—या हिशोबी तत्वानुसार सत्य व रास्त स्थिती दर्शवितात.

अ. ताळेबंदाच्या बाबतीत दिनांक ३१.०३.२०२२ अखेरची संस्थेची स्थिती आणि

ब. नफातोटा पत्रकाचे बाबतीत त्या दिनांकास संपणा—या वर्षाच्या अगर मुदतीच्या संस्थेच्या नफयाची / तोटयाची आमच्या सोबत जोडलेल्या लेखापरीक्षण अहवाल भाग अ ब व क मधील केलेल्या अवलोकनास पात्र राहुन सत्य व रास्त स्थिती दर्शवित आहे.

७. इतर कायदेशीर नियमावली संदर्भात अभिप्राय —

ताळेबंद व नफातोटापत्रके महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियमातील तरतुदींनुसार तयार करणेत आलेली आहेत.

८. मी असा अहवाल करतो कि

अ. लेखापरीक्षाणाच्या उददेशासाठी आमच्या संपुर्ण ज्ञानाप्रमाणे, माहीतीप्रमाणे आणि विश्वासानुसार आम्हास जरूर ती सर्व माहीती आणि खुलासे उपलब्ध झाले आहेत आणि ते समाधानकारक आहेत.

ब. आमच्या तपासणीतुन जितपत दृष्टोत्पत्तीस येईल त्याप्रमाणे संस्थेने केलेले व आम्ही तपासलेले सर्व व्यवहार संस्था अधिकाराच्या मर्यादितच केलेले आहेत.

क. लेखापरीक्षणाच्या उददेशासाठीची संस्थेच्या शाखा आणि कार्यालयाकडुन प्राप्त झालेली विवरणपत्रके योग्य व परिपुर्ण आहेत.

९. आमच्या मते ताळेबंद व नफातोटापत्रक / उत्पन्न खर्च पत्रक यांचे अनुपालन लेखांकन मानकाप्रमाणे आहे.

१०.मी असा अहवाल देतो कि —

१. अहवालासोबत जोडलेला ताळेबंद व नफातोटापत्रक / उत्पन्न खर्च पत्रके ही संस्थेच्या हिशोब पुस्तके व विवरणपत्रकांशी सुसंगत आहेत.

२. आमच्या मते व आमच्या दप्तर तपासणीत जितपत दृष्टोत्पत्तीस येईल त्याप्रमाणे संस्थेने कायदयानुसार आवश्यक व योग्य ती ती सर्व हिशोबपुस्तके ठेवली आहेत.

३. शाखांच्या जमाखर्चाचे शाखा लेखापरीक्षकांनी तपासलेले अहवाल आमच्या आवश्यकतेप्रमाणे व अहवाल तयार करणेच्या गरजेनुसार विचारात घेतले असुन सुसंगत आहेत.

४. संस्थेस चालु तपासणी कालावधीसाठी ऑडीट वर्ग **अ** देणेत आला आहे.

लेखापरीक्षक नामतालिका नंबर :— १००७९

स्थळ :— कोल्हापूर

दिनांक : ०९.०६.२०२२

परिशिष्ट

तक्ता नं. १

कायदा व कानु आणी पोटनियम यांच्या तरतुदींच्या उल्लंघनाचा तक्ता

कृपया भाग अ पहा

तक्ता नं. २

ज्या रक्कमा जमा करण्यास पात्र आहेत परंतु त्या जमा केल्या गेल्या नाहीत अशा रक्कमांचा तपशील

कृपया भाग अ पहा

तक्ता नं. ३

अयोग्य व नियमबाहय खर्ची टाकलेल्या रक्कमेचा तपशील

अशा रक्कमा नाहीत

तक्ता नं. ३ अ

वसुलीचा उपाय न केलेली थकबाकी , इतर कर्जदाराकडुन येणे वसुलीबाबत योग्य उपाय न योजलेल्या रक्कमा इतर दुस—या येणे रक्कमा

अशा रक्कमा नाहीत.

तक्ता नं. ४

संशयित बुडीत कर्जाची यादी

अशा रक्कमा नाहीत.

तक्ता नं. ५

संशयित समजलेल्या स्थावर , जंगम व इतर जिंदगीची यादी

अशी जिंदगी नाही.

नागरी सहकारी पतसंस्थांचे लेखापरीक्षणाचे वर्गवारीचे निकष				
आयोध्या नागरी सह. पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगाव, ता.हातकणंगले ३१.०३.२०२२				
अ. क्र	तपशील	गुण	एकुण गुण	मिळाले ले गुण
१	**भांडवल पर्याप्तता**			
	१. स्वनिधी		**६०**	६०
	अ. संस्थेचे स्वनिधी खेळत्या भांडवलाच्या ५% पेक्षा जादा असलेस ०९.५२ टक्के	६०		
	ब. संस्थेचे स्वनिधी खेळत्या भांडवलाच्या १ ते ५ % असलेस	४०–५९		
	अ. संस्थेचे स्वनिधी खेळत्या भांडवलाच्या ५% पेक्षा कमी असलेस	०		
	२. स्वनिधी वाढविण्याची क्षमता एकुण १९.७७ टक्के वाढ		**१०**	१०
	अ. संस्था कर्जातुन उपविधीनुसार शेअर्सखाती रक्कम जमा करते	०		
	ब. नफयातुन रिझर्व्ह फंडास वर्ग रक्कमा			
	– किमान २५ % व त्यापेक्षा जास्त	६		
	– किमान २५ % पेक्षा कमी असल्यास	०		
	क. इमारत व इतर फंडास रक्कमा वर्ग केल्यास	४		
	इमारत व इतर फंडास रक्कमा वर्ग न केल्यास	०		
	३. स्वनिधीमधील वाढ १९.७७ टक्के		**२०**	२०
	अ. स्वनिधीतील वाढ गतसालाशी तुलना करता ७.५ % पेक्षा जास्त असल्यास	२०		
	ब. स्वनिधीतील वाढ गतसालाशी तुलना करता ५% चे वर व ७.५% पर्यंत असल्यास	१५		
	क. स्वनिधीतील वाढ गतसालाशी तुलना करता २.५% चे वर व ५% पर्यंत असल्यास	५		
	ड. स्वनिधीतील वाढ गतसालाशी तुलना करता २.५% पेक्षा कमी असल्यास	२		
	४. उत्तम जिंदगीवरील तरतुद			
	अ. उत्तम जिंदगीवरील तरतुद किमान ०.२५ % केल्यास	१०	**१०**	१०
	अ. उत्तम जिंदगीवरील तरतुद ०.१० % ते ०.२५ % पेक्षा कमी केल्यास	५ – ९		
	अ. संस्थेचे स्वनिधी खेळत्या भांडवलाच्या ५% पेक्षा कमी असलेस	०		
	एकुण :–		**१००**	**१००**
२	**जिंदगीची गुणवत्ता**			
	१. निव्वळ (नेट) एन पी ए चे निव्वळ कर्जाशी प्रमाण शुन्य टक्के		**४०**	४०
	अ. ० % ते ५ % पर्यंत असल्यास	४०–२५		
	ब. ६ % ते १५ % पर्यंत असल्यास	६ –२४		
	क. १६ % ते २० % पर्यंत असल्यास	५ – १		
	ड. २० % पेक्षा जादा असल्यास	०		
	२. ढोबळ जिंदगीचे (ग्रॉस एन पी ए) ढोबळ कर्जाशी प्रमाण ०१.४६ टक्के		**१५**	१५
	अ. ५ % ते १० % पर्यंत असल्यास	१५–१०		
	ब. ११ % ते १५ % पर्यंत असल्यास	९– ५		
	ब. १६ % ते २० % पर्यंत असल्यास	४ – ०		
	३. कर्जव्यवहार :–		**४५**	४०
	अ. सर्व कर्जाचे वाटप उपविधीप्रमाणे कमाल मर्यादेच्या निकषाचे मर्यादेत असल्यास	५		
	ब. वैयक्तिक जामीनकी कर्ज वगळता इतर सर्व कर्जास गहाण खताचे तारण असल्यास	५		
	क. मालमत्ता तारण कर्जाचे बाबतीत मालमत्तेवर बोजा नोंद असल्यास	५		
	ड. कर्ज व्यवहाराबाबत पोटनियमाचे पालन झाल्यास	५		
	इ. कर्ज अर्जाची छाननी होउन कर्जदारास कर्ज देता येते कि नाही , किती कर्ज देता येते,	५		
	यांची छाननी व टिपणी असल्यास.	०		
	ई. कर्जास आवश्यक ते परिपुण दस्तऐवज घेतले असल्यास	५		
	फ. कर्जास निबंधक वेळोवेळी ठरवतील त्यापेक्षा जादा व्याज न आकारल्यास	५		
	भ. संचालक व नातेवाईक यांचे कर्जव्यवहार पोटनियम तरतुदींनुसार असल्यास	५		
	एकुण :–		**१००**	**९५**
३	**व्यवस्थापन :–**			

	अ. वार्षिक सर्वसाधारण सभा पोटनियमातील तरतुदींनुसार घेतली असल्यास ब. संचालक मंडळ सभा महिन्यातुन किमान एकदा घेतली असल्यास क. संचालक मंडळ सभेचे प्रोसिडीग प्रत्येक संचालकांना पाठविले असल्यास ड. संचालक मंडळात किमान एक सदस्य सी ए /ॲडव्होकेट / सहकारी संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा अनुभव असणारा यापैकी असल्यास.	 ५ ५ ५ ५	**२०**	२०
	प्रशिक्षण :— संचालकांनी शासन मान्य/सहकार खात्याने मान्यता दिलेल्या प्रशिक्षण संस्थेत वर्षामध्ये किमान ३ दिवसांचे प्रशिक्षण घेतले असल्यास अ. १०० % संचालक प्रशिक्षित असल्यास ब. ७५ ते ९९ % संचालक प्रशिक्षित असल्यास क. ५० ते ७४ % संचालक प्रशिक्षित असल्यास ड. ५० % पेक्षा कमी संचालक प्रशिक्षित असल्यास	 १० ७ ५ ०	**१०**	५
	प्रशिक्षण :— सेवकांना (वसुली अधिका—यासह) किमान ३ दिवसांचे प्रशिक्षण दिले असल्यास अ. १०० % सेवक (वसुली अधिका—यासह) प्रशिक्षित असल्यास ब. ७५ ते ९९ % सेवक (वसुली अधिका—यासह) प्रशिक्षित असल्यास क. ५० ते ७४ % सेवक (वसुली अधिका—यासह) प्रशिक्षित असल्यास क. २५ ते ४९ % सेवक (वसुली अधिका—यासह) प्रशिक्षित असल्यास ड. २५ % पेक्षा कमी सेवक (वसुली अधिका—यासह) प्रशिक्षित असल्यास	 २० १५ १० ५ ०	**२०**	१०
	अनुत्पादक जिंदगी (एन पी ए) मधील संशयित वर्गवारीतील कर्जदारांवर कारवाई करणे अ. १०० % थकबाकीदारांवर कारवाई पुर्ण असल्यास ब. ७५ ते ९९ % थकबाकीदारांवर कारवाई पुर्ण असल्यास क. ५० ते ७४ % थकबाकीदारांवर कारवाई पुर्ण असल्यास क. २५ ते ४९ % थकबाकीदारांवर कारवाई पुर्ण असल्यास ड. २५ % पेक्षा कमी थकबाकीदारांवर कारवाई पुर्ण असल्यास	 २० १५ १० ५ ०	**२०**	२०
	मिळालेल्या निवाडयापैकी (ॲवार्ड)		**१०**	१०
	अ. ५० % व त्यापेक्षा जादा अंमलबजावणी झाल्यास	१०		
	ब. ५० % पेक्षा कमी अंमलबजावणी झाल्यास	०		
	सरासरी ठेवींतील वाढ गतसालाच्या ठेवींच्या तुलनेत अ. १५ % पेक्षा जास्त वाढ असल्यास २०.३४ टक्के ब. १० ते १५ % पर्यंत वाढ असल्यास क. ५ ते ९ % पर्यंत वाढ असल्यास ड. ५ % पेक्षा कमी वाढ असल्यास	 २० १५ १० ५	**१०**	१०
	गतसालाच्या सभासदांच्या तुलनेत **अ वर्ग सभासदात झालेली वाढ** अ. ५ % पेक्षा जास्त वाढ असल्यास १०.०२ टक्के ब. २ ते ५ % पर्यंत वाढ असल्यास ड. २ % पेक्षा कमी वाढ असल्यास	 १० ८ ०	**१०**	१०
	एकुण :—		**१००**	**८५**
४	**१.उत्पन्न / नफा :—**		**१०**	
	१.निव्वळ नफयाचे सरासरी खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण:— अ. १ % चे वर असल्यास ०१.२४ टक्के ब. ०.८० ते १ % पर्यंत असल्यास क. ०.५० ते ०.८० % पर्यंत असल्यास ड. ०.२० ते ०.५० % पर्यंत असल्यास ई. ०.२० % पर्यंत असल्यास	 १० ७ ५ ३ २		१०
	२.निव्वळ नफयाचे कर्ज अधिक गुंतवणुकीशी प्रमाण:— ०३.३७ टक्के अ. १.२५ % चे वर असल्यास ब. ०.९० ते १.२५ % पर्यंत असल्यास क. ०.६० ते ०.९० % पर्यंत असल्यास ड. ०.३० ते ०.६० % पर्यंत असल्यास ई. ०.३० % पर्यंत असल्यास	 १० ७ ५ ३ १	**१०**	१०

	२.निव्वळ नफयाचे स्वनिधीशी प्रमाण:— १३.४९ टक्के		**४०**	४०
	अ. १० % चे वर असल्यास	४०		
	ब. ५ ते १० % पर्यंत असल्यास	३०		
	क. ५ % चे खाली असल्यास	२०		
	४.व्याजातील सरासरी मार्जिन :— ०४.९८ टक्के		**१०**	१०
	अ. ३ % चे वर असल्यास	१०		
	ब. २ ते ३ % पर्यंत असल्यास	७		
	क. १ ते २ % पर्यंत असल्यास	५		
	ड. १ % चे खाली असल्यास	२०		
	५.शिल्लक नफा व सर्व निधीस वर्ग केलेल्या नफयाचे निव्वळ नफयाशी प्रमाण :—		**१०**	१०
	अ. ७५ % चे वर असल्यास	१०		
	ब. ५० ते ७५ % पर्यंत असल्यास	७		
	क. २५ ते ५० % पर्यंत असल्यास	५		
	ड. २५ % चे खाली असल्यास	२०		
	६. व्यवसायातील नफयाचे Operating Profit सरासरी खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण		**१०**	९
	अ. २ % चे वर असल्यास	१०		
	ब. १.५ ते २ % पर्यंत असल्यास ०१.९१ टक्के	९		
	क. ०.५ ते १.५ % पर्यंत असल्यास	८		
	ड. ०.५ % चे खाली असल्यास	७		
	६. व्यवस्थापन खर्चाचे सरासरी खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण ०१.१० टक्के		**१०**	१०
	अ. २.५ % चे पर्यंत असल्यास	१०		
	ब. २.५ ते ३ % पर्यंत असल्यास	८		
	क. ३ % चे वर असल्यास	०		
	एकुण :—		**१००**	**९९**
५	**लिक्वीडीटी :—**			
	१. सी डी रेशो		**४०**	४०
	अ. ६५ ते ७० % पर्यंत सी डी रेशो असल्यास ६९.३९ टक्के	४०		
	ब. ७१ ते ८० % पर्यंत सी डी रेशो असल्यास	२५		
	क. ४५ ते ६४ % पर्यंत सी डी रेशो असल्यास	३०		
	ड. ४५ % च्या खाली सी डी रेशो असल्यास	०		
	ई. ८० % च्या वर सी डी रेशो असल्यास	०		
	२. अ. दैनंदिन तरलता व रोखता सतत ठेवली असल्यास	२०	**२०**	२०
	ब. दैनंदिन तरलता व रोखता सतत ठेवली नसल्यास	१०		
	३. मुदत ठेवींचे एकुण ठेवींशी प्रमाण :—		**२०**	०
	अ. ७० % चे पर्यंत असल्यास	२०		
	ब. ७० ते ८० % पर्यंत असल्यास	१०		
	क. ८० % चे वर असल्यास	०		
	४. एकुण गुंतवणुकीत अनुत्पादक गुंतवणुकीचे प्रमाण :—		**२०**	२०
	अ. ५ % पेक्षा कमी असल्यास	२०		
	ब. ५ ते १० % पर्यंत असल्यास	१५		
	क. १० ते २० % पर्यंत असल्यास	१०		
	ड. २० % च्या वर असल्यास	०		
	एकुण :—		**१००**	**८०**
५	**कार्यपध्दती व नियंत्रण**			
	१. दोषदुरूस्ती		**१५**	०
	अ. शासकीय लेखापरीक्षण अहवालाची परिपुर्ण पुर्तता केली असल्यास		५	५
	ब. अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवालाची परिपुर्ण पुर्तता केली असल्यास		५	५
	क. खात्याच्या तपासणी अहवालाची परिपुर्ण पुर्तता केली असल्यास		५	५
	२. अंतर्गत नियंत्रण व्यवस्था कडक व परिणामकारक असलेस		५	५

	३. संगणकीकरण व सिस्टीम ऑडीट, ईडीपी ऑडीट झालेले असलेस		५	०
	४. संस्थेने हिशेबी पुस्तके कायदा कानु व पोटनियमांचे नुसार ठेवली असल्यास		५	५
	५. बॅंक खात्यातील बाक्या पासबुक / दाखला यांचेशी जुळत असल्यास अथवा नसल्यास मेळपत्रके तयार केली असुन मेळपत्रकानुसार बाक्या जुळतात.		५	५
	६.वसुल भाग भांडवल, ठेवी, कर्जे, यांच्या यादयांची बाकी ताळेबंदाशी जुळतात.		५	५
	७. शाखा व मुख्यालय खाती जुळतात/जुळत नसल्यास याबाबतची मेळपत्रके तयार केली असुन मेळपत्रकानुसार बाक्या जुळतात.		५	५
	८. सभासद रजिस्टर (आय) नमुन्यात असुन जे नमुन्यात यादी तयार केली जात असल्यास		४	४
	९ कर्मचा—यांच्या बदल्या ठराविक कालावधीने होतात / त्यांचे कामात बदल केले असल्यास		४	४
	१०. कर्मचा—यांना कामाचे लेखी आदेश दिले असल्यास		५	५
	११. कर्मचा—याची जमानत / फेडिलिटी विमा घेतला असल्यास.		४	०
	१२. रोकड शिल्लक, सोने, मालमत्ता, प्रवासातील शिल्लक यांचा पुरेसा विमा घेतला असल्यास		५	५
	१३. मुख्यालयाकडुन शाखा भेटी वारंवार व अचानकरित्या दिलेल्या असल्यास.		४	४
	१४. कर्मचा—यांचे सेवानियम तयार केले असल्यास		४	०
	१५. रोकड शिल्लक सतत पोटनियम मर्यादित ठेवली असल्यास.		५	०
	१६. योग्य त्या पात्रतेनुसार व विहीत पध्दतीने नोकर भरती केली असल्यास.		५	५
	१७. आर्थिक पत्रके व माहीती खात्याकडे वेळेवर पाठवली जात असल्यास.		५	५
	१८. के. वाय.सी पुर्तता करणेबाबत १० गुण व			
	१०० टक्के पुर्तता केल्यास	१०	१०	५
	५० टक्के पुर्तता केल्यास	५		१०
	एकुण :—		**१००**	**८७**
	एकण बेरीज :—		**६००**	**५४६**

वेटेड अॅव्हरेज

अ. क्र		मिळालेले गुण	वेटेज	वेटेड गुण
१	**भांडवल पर्याप्तता**	१००	१५	१५
२	**जिंदगीची गुणवत्ता**	९५	२५	२४
३	**व्यवस्थापन :—**	८५	१५	१३
४	**१.उत्पन्न / नफा :—**	९९	**२०**	२0
५	**लिक्वीडीटी :—**	८०	१५	१२
५	**कार्यपध्दती व नियंत्रण**	८७	१०	८.७
	एकुण :—	५४६	१०० (printed across two lines: १० / ०)	९२

वेटेड अॅव्हरेजनुसार मिळालेले गुण :— ७५ चे वर — अ वर्ग , ६१ ते ७४ — ब वर्ग
५१ ते ६० गुण — क वर्ग आणि ५० पर्यंत गुण ड वर्ग दिला जातो.
उपरोक्त संस्थेस **९२.००** गुण मिळाल्याने **अ** हा ऑडीट वर्ग देणेत येत आहे.

आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्यादित वाठार तर्फ वडगांव
लेखापरीक्षण कालावधी- ०१/०४/२०२१ ते ३१/०३/२२

प्रास्ताविक

आयोध्या नागरी सहकारी पतसंस्था मर्या. वाठार तर्फ वडगांव, (यानंतर संस्था असा उल्लेख करण्यात येईल) ही संस्था महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० व नियम १९६१ अंतर्गत नोंदणीकृत सहकारी संस्था असून संस्थेचा नोंदणी क्रमांक सी आर १९७४ दिनांक २५.०९.२००० आहे.संस्थेच्या मुख्यालया व्यतिरिक्त -- शाखा आहेत. संस्थेच्या दिनांक ०१.०४.२०२१ ते ३१.०३.२०२२ या कालावधीच्या वैधानिक लेखापरीक्षणासाठी संस्थेने त्यांचे दिनांक २६.०९.२०२१ रोजी पार पडलेल्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेतील ठराव क्रमांक ६ अन्वये ~~अथवा निबंधक यांचे---- आ~~देशानुसार वैधानिक लेखापरीक्षक म्हणून आमची नियुक्ती केलेली आहे. संस्थेच्या उक्त कालावधीचे लेखापरीक्षण, संस्थेने पुरवलेल्या लेखी दस्तऐवज व तोंडी माहिती व खुलाशाच्या आधारे पूर्ण केलेले आहे. लेखापरीक्षणासाठी आवश्यक असणारे सर्व रेकॉर्ड व माहिती संस्थेने लेखापरीक्षणावेळी आम्हास उपलब्ध करून दिलेले आहे. लेखापरीक्षण कालावधीत संस्थेचे चेअरमन म्हणून श्री विश्वास रंगराव मस्के यांनी व व्हाईस चेअरमन म्हणून श्री. अनिल पांडुरंग पाटील यांनी कामकाज केले आहे. तसेच संस्थेचे मॅनेजर/मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हणून यशवंत सदानंद पाटील यांनी कामकाज केलेले आहे.

भाग अ

(लेखापरीक्षण कालावधीत अपहार, गैरव्यवहार, निधीचा गैरविनियोग, आर्थिक अनियमितता इत्यादीच्या अनुषंगाने निदर्शनास आलेले गंभीर दोष खालीलप्रमाणे)

अ) गैरव्यवहार, अफरातफर, फसवणुक, बनावट कागदपत्रांव्दारे निदर्शनास आलेला अपहार:

लागु नाही

ब) संस्थेचे झालेल्या आर्थिक नुकसानीबाबत:

लागु नाही

१. **नियम १०७ सी — कमाल रोख शिल्लक मर्यादा उल्लंघन केले असल्यास,** संस्थेने वर्षभरात अनेकवेळा पोटनियम मर्यादेपक्षा जादा शिल्लक ठेवलेली आहे. सदर बाबतीत संस्थेच्या ठेवीदारांच्या रक्कमा परत देणे व नियामक मंडळाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार आवश्यक रोखता ठेवणे आवश्यक असल्याने अशी रोखता ठेवलेली दिसुन येते.

2- उपविधीतील कर्जनियमानुसार संस्थेने मर्यादा बाह्यविनातारण/ असुरक्षित कर्जे मंजुर करुन अदा केल्याने ती थकीत झाले असल्यास, लागु नाही

क) अन्य महत्वाच्या व गंभीर बाबी ज्यानिबंधकाच्या निदर्शनास आणणे आवश्यक आहे.

संस्थेने नियम ३५ चे उल्लंघन करून जादा ठेवी स्वीकारलेल्या आहेत. सदरचा तपशील अहवालात दिलेला असुन येत्या एक वर्षाच्या कालावधीत याबाबत निधी निर्माण करून पुर्तता आवश्यक आहे.

.भाग "ब"

<u>अ व्यवस्थापन विभाग :</u>

१. संस्था नोंदणी क्रमांक व दिनांक :

संस्थेचा नोंदणी क्रमांक एस आर आर/आर एस आर/ सी आर १९७४ दिनांक २५.०९.२००० असा आहे. संस्थेचे नोंदणी प्रमाणपत्र दप्तरी आहे.

२. संस्था कार्यक्षेत्र :

संस्थेचे उपविधिनुसार कार्यक्षेत्र हातकणंगले तालुका या पुरते मर्यादित आहे.

संस्थेचे कार्यक्षेत्र वाठार तर्फ वडगांव असे होते. मात्र कार्यविस्तारासाठी व सभासदांच्या सोयीसाठी संस्था वार्षिक सर्वसाधारण सभेतील ठरावाच्या आधारे संस्थेने कार्यक्षेत्र वाढीबाबत ठराव करून तो पोटनियम दुरूस्तीसाठी संस्था नोंदणी अधिका—यांकडे पाठविला. सर्व आवश्यक त्या कागदपत्रांची छानणी व सर्व अटींची पुर्तता झाल्याने नोंदणी अधिका—यांनी दिनांक १८.०२.२०२१ रोजी संस्था कार्यक्षेत्र हातकणंगले तालुका असे मंजुर केले आहे. अहवालासोबत मंजुरीपत्र जोडले आहे.

३. संस्थेचे मुख्य कार्यालय व शाखा :

संस्थेचे मुख्यालया व्यतिरिक्त --- शाखा नाहीत

४. संस्थेचे उददेश :

संस्थेच्या प्रमुख उददेशांत सभासदांमध्ये काटकसर, स्वावलंबन व सहकाराचा प्रसार करण्यास प्रोत्साहन देणे, भागभांडवल स्विकारणे, सभासदांना कर्ज देणे व त्यांची वसूली करणे, बाहेरील कर्ज काढणे किंवा निधि उभारणे, संस्थेच्या उपयोगासाठी मालकी हक्काने किंवा भाडयाने जागा किंवा इमारत खरेदी करणे, सभासदांच्याआर्थिक व सामाजिक उन्नतीसाठी विविध उपक्रम हाती घेणे. उपरोक्त सर्व किंवा एखादा उददेश साधण्यासाठी लागणारी अनुषंगीक सर्व कामे करणे.

संस्थेने उपविधितील उददेशाव्यातिरिक्त तसेच कलम १४४ मधील सुधारणा लक्षात घेता कामकाज केले आहे.

५. सभासदत्व :

दि. ३१.०३.२०२१ (गतवर्ष) अखेर सभासद संख्या 898 होती. लेखापरीक्षण मुदतीत नवीन 101 सभासद झाले असून 21 सभासदांनी राजीनामे दिले आहेत. दि ३१.०३.२०२२ अखेर एकूण सभासद संख्या 988 इतकी असून यादीप्रमाणे ती बरोबर आहे सभासदवाढीचे प्रमाण 10.02 % आहे. सभासद "आय" व "जे" नमुना रजिस्टर संगणकीकृत ठेवलेले आहे/ आय नमुन्यात वारसदारांचा उल्लेख केलेला आहे/ नाही. नवीन सभासदांचेअर्ज व राजीनामे अर्ज दप्तरी आहे. सभासदांना भागदाखल्याचे वाटप केले नाही. तसेच त्याचे भाग रजिस्टर ठेवलेले आहे. सर्व सभासदांची केवायसी पूर्तता अदयाप झालेली नाही. लेखापरीक्षण कालावधीत कार्यक्षेत्रा बाहेरील व्यक्तिंना सभासद केलेले नाही.

६ सभा कामकाज

१ संचालक मंडळ सभा :

लेखापरीक्षण मुदतीत संचालक मंडळाच्या एकूण 13 सभा झालेल्या आहेत. संस्थेच्या पोटनियम क्रमांक नुसार संचालक मंडळाचे दरमहा एक सभा घेणे आवश्यक आहे. सदर सभांमध्ये नियमित कामकाज घेण्यात आलेले आहे- संस्थेने

१ पोटनियमानूसार सभा घेण्यात आलेल्या आहेत.

२ मासिक खर्चास मंजूरी आहे.

३ सभासद कर्ज अर्जाना मंजुरी आहे.

४ नवीन सभासद अर्ज व राजीनामे अर्जास मंजूरी आहे.

५ संचालक मंडळ सभा इतिवृत्त पूर्ण केल्यानंतर संस्थेचे अध्यक्ष यांनी मंजूरीबाबत सहया केल्या आहेत . (वर नमूद व्यतिरिक्त इतर काही मुददे / दोष असल्यास लेखापरीक्षकांनी ते नमूद करावेत.)

ब) सभेचे इतिवृत्त तपासताना खालील दोष निदर्शनास आले.

लागु नाही

२. उपसमिती सभा - उपसमित्या नाहीत

३. वार्षिक सर्वसाधारण सभा

संस्थेची वार्षिक सर्वसाधारण सभा दि. 26-09-2021 रोजी संस्था कार्यालय या ठिकाणी पार पडलेली असून सदर सभेस 66 सभासद उपस्थित होते.

लेखापरिक्षण कालावधीत विशेष सर्वसाधारण सभा झाले असल्यास, —— विशेष सभा नाही

७) संस्थेचे संचालक मंडळ व निवडणूक कालावधी -

संस्थेचे संचालक मंडळ एकूण 11 सदस्यांचे आहे. संस्थेच्या संचालक मंडळाची निवडणूक दि. 08-04-2015 रोजी झालेली असून सदर संचालक मंडळाचा कालावधी दि. 16-17 ते 21-22 असा आहे. निवडणुकीवेळी अधिकारी म्हणुन डी टी कराड यांनी कामकाज पाहीले आहे. सध्या संचालक मंडळ मुदत संपली असुन संस्थने याबाबत सहकार प्राधिकरण / नोंदणी अधिकारी यांना कळविले आहे.

८. अतंर्गत नियंत्रण :

<u>१) सेवक कामकाज</u>

संस्थेत एकूण 4 सेवक कार्यरत असून त्यामध्ये कायम 4 व हंगामी - आहेत. तसेच खालिल मुद्दांना अनुसरुन तपशील नमुद करावा.

१. संस्थेने स्टाफींग पॅटर्न मंजूर करुन घेतल्याचा दिनांक व कर्मचारी संख्या. सदर बाबतीत पुर्तता नाही
२. संस्थेचा प्रतिकर्मचारी व्यवसाय किती आहे व तो निकषाप्रमाणे आहे याबाबत तपशील विषद करा. प्रतिकर्मचारी व्यवसाय ०३.३६ कोटी इतका आहे.
३. नोकर भरती धोरण सुयोग्यरीत्या निश्चित केलेले आहे काय? तपासणी कालावधीत नोकर भरती झाली ____ आहे काय? व सदरची नोकरभरती विहीत प्रक्रीयेने केलेबाबतचा अभिप्राय नोंदवा. अहवाल कालात नोकरभरती नाही
४. कर्मचा-यांमध्ये कामाची विभागणी करुन कामकाज वाटप आदेश दिलेले आहेत काय? होय
५. संचालक/ कर्मचारी प्रशिक्षणाची व्यवस्था व वारंवारिता निर्धारीत करुन त्याचे पालन होत असलेबाबत __ तपशील विषद करावा. वार्षिक सभेमध्ये प्रशिक्षण व्यवस्था केली आहे.
६. कर्मचारी बदली धोरण रोटेशन पध्दतीचा विचार करुन तयार केलेले आहे काय? व त्याच्या यथायोग्य __ अंमलबजावणीबाबत तपशील नमूद करा. याबाबत पुर्तता केलेली नाही
७. प्रति कर्मचारी नफाक्षमता किती आहे. 02.79 लाख
८. कर्मचारी वेतन व भत्यावरील खर्चाचे एकूण उत्पन्नाशी प्रमाण ०६.०५ टक्के आहे.

<u>२) शाखाअंतर्गतव्यवहार :</u> शाखा नाहीत

<u>३) विविध लेखापरीक्षण व अन्य तपासण्या</u>

१. गतवर्षीचे वैधानिक लेखापरीक्षण व दोषदुरुस्ती -

सन 2020 ते 2021 गतवर्षीचे वैधानिक लेखापरीक्षण श्री./मे श्रीकांत म. चौगुले प्रमाणीत लेखापरीक्षक यांनी पुर्ण केलेअसून त्याचा लेखापरीक्षण अहवाल संस्थेस दि. 12-06-2021 रोजी सादर केलेला आहे. सदर कालावधीसाठी लेखापरीक्षण वर्ग अ दिलेलाआहे.

सदर लेखापरीक्षण अहवालाचा दोषदुरुस्ती अहवाल संस्थेने दि. 20-10-2021 रोजी संबंधीत लेखापरीक्षकास सादर केलेला असून त्यांनी त्यांचे शेरे नमूद करुन दि.-30-11-2021 रोजी सदरचा दोषदुरुस्ती अहवाल निबंधकास सादर केलेला आहे. सदर दोषदुरुस्ती अहवाल मुदतीत सादर केलेला आहे. तसेच ज्या दोषांची पुर्तता झालेली नाही अशा दोषाचा तपशील खालिलप्रमाणे नमुद करावा.

अ.क्र.	लेप अहवाल पान क्र.	मुद्दा क्र.	मुद्दयाचा संक्षिप्त तपशील	अभिप्राय
१	४	९	अ वर्ग सभासदांशिवाय व्यवहार करणे	अदयाप पुर्तता नाही
२	४	१०	रोख शिल्लक मर्यादा उल्लंघन	अदयाप पुर्तता नाही
३	४	१२	एबीआर व एएलआर साठी दैनिंदिन नोंदी नाहीत	अदयाप पुर्तता नाही

२. अंतर्गत लेखापरीक्षण -

दि. 01.04.2021 ते दि. 31.03.2022 या कालावधीचे अंतर्गत लेखापरीक्षण श्री./मे श्रीकांत महादेव चौगुले यांनी केले असून त्यांनी त्यांचा अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवाल दि.-30-04-2022 रोजी संस्थेस सादर केलेला आहे. सदर लेखापरीक्षकास रु. 25000 मानधन अदा केले आहे. अहवालातील दोषांचे पुर्तता संस्थेने वेळीच केलेले आहे.

अभिप्राय द्यावेत. सदर अहवालातील सुचनांचे आधारे संस्थेने आपल्या दप्तरी कामकाजात सुधारणा करणे आवश्यक आहे.

३. करलेखापरीक्षण लागु नाही. मात्र संस्था वेळचेवेळी आयकर विवरणपत्रके सादर करते.

४.चाचणी लेखापरीक्षण -- असे लेखापरीक्षण न झाल्याने लागु नाही.

५. कलम ८९ (अ)(१) तपासणी -

अशी तपासणी झाली असल्यास, संस्थेची 2020 ते 2021 या कालावधीची सहकार खात्याची कलम ८९ (अ)(१) अन्वये श्री. एस बी नाईक हुददा सहायक सहकारी अधिकारी यांनी तपासणी केलेली असून त्यांनी संस्थेस दि. 15-03-2022 रोजी अहवाल सादर केला आहे. सदर अहवालाचा दोषदुरुस्ती अहवाल अदयाप सादर केलेला नाही सदर अहवाल दोषांची दुरूस्ती करून सादर करावा.

६. कलम ८३/८८ चौकशी - लागु नाही.

७) सहकार शिक्षण व प्रशिक्षण :

संस्थेने आपल्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत सभासद कर्मचारी व संचालक यांना प्रशिक्षणाची दिनांक १७.०२.२०२२ रोजी व्यवस्था केली होती. त्याचे प्रमाणपत्र दप्तरी आहे. १०० टकके संस्था कर्मचारी यांनी प्रशिक्षण घेतले आहे. त्यासाठी योग्य तो खर्च झाला आहे.

८. संगणक प्रणाली व इडिपी ऑडिट :

संस्था संपुर्ण संगणकीकृत असुन डाटा सुरक्षिततेसाठी व बॅकअपसाठी पेन ड्राईव्हचा वापर केला जातो. संगणक प्रणालीचे सिस्टीम ऑडीट केलेले नाही, ते आवश्यक आहे.

९. कायदा, नियम व पोटनियमाचे उल्लंघन :

अ.क्र.	उल्लंघन	कलम	नियम	पोटनियम
१	भागाचे दाखले देण्याबाबत	२२	१९	२०
२	संचालक मंडळाचे अधिकार, कार्य व जबाबदा-या	७३	५७,५८	४३ (१२)
३	कर्जव्यवहार - परिषिष्ट "क"	४९		५३
४	गुंतवणूका	७०	५४,५५	५९
७	विवरणपत्रे सादर करणे	७९(१अ,१ ब)		
१०	नफा विनिश्चित करणे व त्याचे संविभाजन करणे	६५	५०,५१	
11	इतर संस्थेकडुन कर्ज न घेण्याबाबत के नमुना प्रतिज्ञापत्र पुर्ण भरून घेणेत आलेले नाही.		४५१	५३, २
12	कर्ज वितरणापुर्वी सर्व कायदेशीर कागदपत्रांची पुर्तता		४२	५३ क १

	केली नाही.			
13	रिझर्व फंडाची व इतर सर्व निधींची संपुर्णपणे स्वतंत्र गुंतवणुक नाही.	६६ व ७०	५४	६०

१०) स्वनिधी व भागाचे नक्तमुल्य :-

संस्थेचा स्वनिधि खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	तपशिल	गतवर्षी अखेररु.	चालू वर्षी अखेररु.
१	भाग भांडवल	2957460	3218360
२	राखीव निधी	990026	1248857
३	लाभांश समानीकरण निधी	50000	50000
४	इमारत निधी	2040442	2250041
५	उत्पादक कर्जावरील तरतूद	00	00
६	मुक्त निधी	100000	698153
७	चालू वर्षाचा नफा (लाभांश रक्कम वगळून)	780876	821383
८	वजा १. तोटे / संचित तोटे	0	0
	२.कमी केलेल्या तरतूदी	0	0
९	एकूण स्वनिधी	6918804	8286794

दि. ३१.०३.२०२१ (गतवर्षी) अखेर स्वनिधि रु. ६९१८८०४ असून दि ३१.०३.२०२२ (चालूवर्षी) अखेरचा स्वनिधि रु. ८२८६७९४ आहे. स्वनिधित गतवर्षीपेक्षा रु. १३६७९९० वाढ झाली आहे. स्वनिधि वाढीचे प्रमाण १९.७७ % आहे. स्वनिधिचे खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण ०९.२३ % आहे. स्वनिधि प्रमाणे सन २०२२–२३ (पुढील वर्षी) मध्ये कर्जवाटपाचे धोरण निश्चित करावे.

संस्थेच्या एका भागाची दर्शनी किंमतरु. १००/- असून एकूण वसूल भाग संख्या ३२१८३ आहे. स्वनिधि नुसार एका भागाची किंमत रु. २५७ आहे. महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियमक्र. २३ अन्वये भाग रक्कम परत करतांना भागाचे मुल्यांकन किंवा भागाची दर्शनी किंमत यापैकी जी कमी असेल ती रक्कम परत केली/ कसे याबाबत अभिप्राय नमुद करावेत. शेअर्स रक्कमा परत करताना स्वनिधी जादा असल्याने मुळ किंमतच परत केली आहे.

<u>११) रोखतरलतानिधिचेप्रमाण :</u>

महाराष्ट्र राज्य बिगर कृषी सहकारी पतसंस्था नियामक मंडळ यांच्या कडील पत्र दि. ३०.११.२०१९ अन्वये बिगर कृषी पतसंस्थेने ठेवावयाचे रोखता निधिचे प्रमाण ठरविण्यात आले आहे. त्या नुसार संस्थेकडे असलेल्या मागील तिमाही अखेरच्या एकूण ठेवीच्या 2% पैक्षा कमी नसेल इतकी रक्कम लगतचे चालू तिमाहीसाठी दैनंदिन पध्दतीने रोख तरलता म्हणून ठेवावी लागेल असे निश्चित करण्यात आले आहे. तसेच सदर निधिबाबत संस्थेने दैनंदिन पध्दतीवर आवश्यक त्या नोंदी ठेवावयाच्या असून मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी त्या दररोज प्रमाणित करणे आवश्यक आहे. ___वरील परीपत्रकीय सुचनेनुसार संस्थेने रोख तरलता ठेवली आहे. त्यासंबंधीच्या आवश्यक त्या नोंदी ठेवल्या आहेत . याबाबत अभिप्राय नमुद करावेत.

संस्थेने सदर बाबतीत रोखता व तरलतेचे प्रमाण योग्य राखले आहे. मात्र सदर नोंदी मासीक पध्दतीने ठेवल्या असुन दैनंदिन नोंदी ठेवणे आवश्यक होते.

<u>१२) वैधानिक तरलता निधिचे प्रमाण :</u>

संस्थेकडे असलेल्या मागील तिमाही अखेरच्या एकूण ठेवीच्या २५% पेक्षा कमी नसेल इतकी रक्कम लगतचे चालू तिमाहीसाठी दैनंदिन पध्दतीवर तरलता म्हणून ठेवावी लागेल असे निश्चित करण्यात आले आहे. तसेच सदर

निधिबाबत संस्थेने दैनंदिन पध्दतीवर आवश्यक त्या नोंदी ठेवावयाच्या असून मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी त्या दररोज प्रमाणित करणे आवश्यक आहे.

ज्या नागरी सहकारी बँकांना मागील सलग ३ वर्ष 'अ' लेखापरीक्षण वर्ग मिळाला आहे व ज्या बँका रिझर्व्ह बँकेच्या निकषानुसार आर्थिक दृष्टया सक्षम व उत्तम रितीने कामकाज करणा-या आहेत अशा बँकांमध्ये वैधानिक तरलता निधिची गुंतवणूक करता येईल.

वरील परीपत्रकीय सुचनेनुसार संस्थेने वैधानिक तरलता ठेवली आहे / नाही. त्या संबंधीच्या आवश्यक त्या नोंदी ठेवल्या आहेत / नाही याबाबत अभिप्राय नमुद करावेत.

संस्थेने रोखता व तरलता दैनंदिन तपासुन ती प्रमाणीत करणेबाबत कार्यवाही केली जात नाही. सदर बाबतीत नियामक मंडळाच्या सुचनांनुसार योग्य ती कार्यवाही करणेत यावी.

(टिप- तरलतेपोटी केलेल्या गुंतवणूकीवर संस्थेने ठेवतारण कर्ज घेतले असल्यास अशी कर्जाची रक्कम तरलता निधीतून वजा करावी.)

१३) बाहेरील कर्ज उभारणी मर्यादा (नियम ३५) :

अ.क्र.	तपशिल	रक्कम
१	भाग भांडवल	3218360
२	राखीव निधी	1248857
३	इमारत निधी	2250041
४	वजा संचित तोटे	00
५	एकूण	6717258
६	१० पट	67172580

दि. ३१.०३.२०२२--- अखेर संस्थेची बाहेरील कर्ज उभारणी मर्यादा रु. 671.72 लाख असून रु. 768.70 लाख इतकी ठेव/ बाहेरील कर्जे संस्थेने स्विकारलेली असून, सदर बाहेरील कर्ज उभारणी मर्यादेचे संस्थेने उल्लंघन केलेले आहे.

संस्थेने नियम ३५ चे उल्लंघन केले आहे. सदर बाबतीत संस्थेने योग्य ती काळजी घेउन पुढील आर्थिक वर्ष समाप्तीपुर्वी आपल्या स्व:निधींत वाढ करून पुर्तता करावी.

१४) कर्ज व ठेवीवरील व्याजदर :

मा. महाराष्ट्र राज्य बिगर कृषि सहकारी पतसंस्था नियामक मंडळ, पुणे यांचेकडील परीपत्रक जा.क्र. पतसंस्था /सआ५/नियामक मंडळ / सन २०२१/१५३५ दि. ०३.०८.२०२१ अन्वये पतसंस्थांनी त्यांचा ठेवीवरील कमाल व्याजदर ९.५०% व तारण कर्जावरील कमाल व्याजदर १३% आणि विनातारणी कर्जावरील कमाल व्याजदर १५% राहील. त्याचप्रमाणे वर नमूद कमाल मर्यादेच्या अधिन राहून संस्थेने एएलआर व एबीआर विचारात घेवून ठेवीवरील व कर्जावरील व्याजदर ठरविण्यात आले आहे / नाही याबाबत अभिप्राय नमुद करावेत.

(टिप — वर नमुद परिपत्रकामध्ये वेळोवेळी होणारे बदल विचारात घेऊन अभिप्राय नमुद करावेत.)

सदर बाबतीत ठेवी व कर्जावरील व्याजदर विहीत पध्दतीने ठेवलेले आहेत.

१५) कर्ज व ठेवीवरील व्याजाचा दुरावा :

मा. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था यांचेकडील परिपत्रक दि. १२.११.२००८ अन्वये नागरी पतसंस्थांनी त्यांचे कर्जावरील व ठेवीवरील व्याजदर हे Average Landing Rate (ALR) व Average Borrawing Rate (ABR) विचारात घेऊन निश्चित केले आहे. त्यानुसार संस्थेस कर्जावर सरासरी 13.30 % प्रमाणे व्याज प्राप्त झालेअसू नठेवीवर सरासरी 08.32 % प्रमाणे व्याज अदा केले आहे. त्यामुळेकर्ज व ठेवीवरील व्याजदरातील दुरावा 04.98 % आहे. आदर्श प्रमाणक ३% पैक्षा दुरावा जादाचा आहे

१६) कलम ७९ अन्वये सादर करावयाची विवरणपत्रे :

संस्थेने दि. 25.11.2021 रोजी कलम ७९ अन्वये १ ते ६ विवरण पत्रे मुदतीनंतर सादर केली आहेत- ऑनलाईन पध्दतीने सादर करता न आल्याने संस्थेने नोंदणी अधिका—यांना पत्रके सादर केली आहेत.

१७) महत्वाची हिशोबी धोरणे -

संस्थेने आपले हिशोबी धोरणे तयार केलेली आहेत काय? अभिप्राय नमुद करावेत.

दि इन्स्टिट्युट ऑफ़ चार्टर्ड अकोटंट ऑफ़ इंडिया यांने घोषित केलेली लेखांकन मानके विचारात घेऊन संस्थेने आर्थिक पत्रके तयार केलेली आहेत काय? सदर मानांकने विचारात न घेतल्यामुळे त्याचा परिणाम संस्थेच्या आर्थिक पत्रकावर होत असल्यास खालिल प्रमाणे तपशील नमुद करावा.

लेखांकनक्रमांक	लेखांकनमानांकाचेनांव	शेरा
एएस - १	जमाखर्चाचे धोरणाचे सादरीकरण	संस्थेने लेखाकंन मानकानुसार प्रतिवर्षी हिशोब पध्दत तयार करुन त्यास संचालक मंडळाची मान्यता घेतलेली आहे काय? सदर मान्यतेनुसारच आर्थिक पत्रके तयार केलेली आहेत काय? नाही
एएस -३	कॅश फ़्लो स्टेटमेंट	संस्थेने कॅश फ़्लो स्टेटमेंट तयार केलेले आहे काय?
एएस - ७	बांधकाम करारनामे	असल्यास तपशील नमुद करावा.

सदर बाबतीत संस्थेने एएस १, ३, ७ यांचे उल्लंघन केले आहे.

१८) संस्थेच्या नावे किंवा संस्थेच्या विरुध्द दाखल असलेली कायदेशिर प्रकरणे : *लागु नाही प्रकरणे नाहीत*

१९) सभासद के.वाय.सी. पुर्ततेबाबत:-

संस्थेची दि.३१/०३/२०२२ —अखेर सभासद संख्या 988 असुन, संस्थेने 668 सभासदांच्या के.वाय.सी. ची संपुर्णपणे पुर्तता केलेली नाही अद्यापही -320- सभासदांची के.वाय.सी. पुर्तता केलेली नाही.

के.वाय.सी. पुर्ततेचे प्रमाण 67.61% आहे.

२०) सोने मुल्यांकनकार करार:-

संस्थेने रु, 100 च्या स्टँपपेपरवर मे. *सुभाष सदाशिव देशमुख* या सराफी ~~पेढीसोब~~त नोटराईज्ड/ साथा करार केलेला आहे. सदर कराराची मुदत दि. 30-04-2023 पर्यंत आहे. सदर सराफीपेढी अधिकृत व नोंदणीकृत आहे किंवा कसे ? याबाबत अभिप्राय नमुद करावे. सदर पेढी अधिकृत आहे.

२१) पतसंस्था नियमक मंडळ कामकाज / उल्लंघनाच्या बाबी -

पतसंस्था नियामक मंडळाने वेळोवेळी निर्गमित केलेली परिपत्रके व संस्थेच्या नियामक मंडळाच्या झालेल्या ईतिवृत्ताची नोंद घेऊन उल्लंघन केलेल्या बाबींबाबत अभिप्राय नमुद करावेत.

संस्थेन नियामक मंडळ अंशदान दिलेले नाही. तसेच रोखता व तरलता साठी दैनंदिन नोंदी ठेवलेल्या नाहीत.

२२) संस्थेच्या उपविधी दुरुस्तीबाबत.

अहवालसाली संस्थेने उपविधी दुरूस्ती करून आपले कार्यक्षेत्र वाठार तर्फ वडगांव वरून हातकणंगले तालुका असे केले आहे. याबाबतचा तपशील अहवालात दिलेला आहे.

२३) विमा :

संस्थेने रोख शिल्लक व मालमत्तेचा विमा करणे आहे.

ब आर्थिक पत्रके विवेचन :

१ ताळेबंद विवेचन :

संस्थेचे मुख्यालय व शाखा (असल्यास) यांचे एकत्रित ताळेबंदाचे विवेचन खालीलप्रमाणे—

अ. भांडवल व देणीबाजू

१. भागभांडवल :- रु. 3218360/

संस्थेचे अधिकृत भागभांडवल रु. 5000000 आहे. एका भागाची दर्शनी किंमत रु. 100 आहे. दि. ३१.०३.21 (गतवर्ष) अखेर संस्थेचे वसूल भागभांडवल रु. 2957460 होते. लेखापरिक्षण कालावधीत त्यामध्ये रु. 260900 ने वाढ झालेली असुन दि. ३१.०३.22 (चालूवर्ष) अखेर संस्थेचे वसूल भाग भांडवलरु. 3218360 झालेले आहे. सदरचे वसूल भागभांडवल अधिकृत भागभांडवला पेक्षा कमी आहे. लेखापरिक्षण कालावधीत रु. 134200 भागभांडवल परत केले असून त्याचे प्रमाण 04.53 % आहे. अहवाल वर्षात भाग भांडवल रु. 395100 ने वाढलेले असुन, भागभांडवल वाढीचे प्रमाण 13.35 % आहे. भागभांडवल यादीची रक्कम ताळेबंदातील रक्कमेशी जुळती ~~आहे फ़रक असल्यास त्यानुषंगाने~~ शेरे नमुद करावेत.

२. राखीव व इतरनिधी :- रु. 50752756.52

दि.३१/०३/२०22 अखेर संस्थेने खालील प्रमाणे निधी उभारलेले आहेत. चालु व मागील आर्थिक वर्षातील तुलनात्मक आकडेवारी खालीलप्रमाणे -

अ.क्र.	निधी	मागील लेप वर्ष	चालु लेप वर्ष	वाढ /घट
१	राखीव निधी	९९००२६	१२४८८५७	२५८८३१
२	इमारत निधी	२०४०४४२	२२५००४१	२०९५९९
३	धर्मादाय निधी	२५०००	१२५०००	१०००००
४	कर्जे बुडीत निधी	१५९३२२	१०९३२२	— ५००००
५	रौप्यमहोत्सव निधी	७५०००	३९८१५३	३२३१५३
६	लाभांश समा. निधी	५००००	५००००	०
७	सभासद कल्याण निधी		७५०००	७५०००
८	उत्तम जिंदगी तरतुद		१५००००	१५००००
९	गुंतवणुक चढउतार निधी		१०००००	१०००००
	एकुण	**३३३९७९०**	**४५०६३७३**	**११६६५८**

सदर निधींच्या वाढ/घटीबाबत कारणमिमांसा नमुद करावी. तसेच लेखापरिक्षण कालवधीत काही निधींचा विनियोग झालेला असल्यास तो योग्य पध्द्तीने झालेला आहे किंवा कसे? याबाबतही अभिप्राय नमुद करावेत.

वरील सर्व निधींची कलम ७० व नियम ५४, ५५ प्रमाणे संस्थेने स्वतंत्रपणे गुंतवणूक केली आहे / नाही. निधी विनियोगांची नियमावली तयार करण्यात आली आहे / नाही याबाबत अभिप्राय नमुद करावेत.

अहवालकालावधीत संस्थेचे निधी वरीलप्रमाणे आहेत. राखीव निधी, गुंतवणुक चढउतार निधी, सभासद कल्याण निधी, लाभांश समा. निधी , बुडीत कर्ज निधी व इमारत निधीत नफाविभागणीने वाढ झाली आहे. नफापुर्व तरतुदीने सभासद कल्याण निधीमध्ये ७५०००, गुंतवणुक चढउतार निधीत १००००० व बुडीत कर्ज निधीत रू. १००००० ने वाढ झाली आहे. मात्र त्यानंतर संस्थेने बुडीत कर्जनिधीतील रू. १५०००० या रक्कमेचा जमाखर्च करून उत्तम जिंदगी तरतुद तयार केली आहे.

३. ठेवी :- रु 76883688.00

दि. ३१/०३/२० 22 अखेर संस्थेने खालीलप्रमाणे ठेवी स्विकारलेल्याआहेत. चालु व मागील आर्थिक वर्षातील तुलनात्मक आकडेवारी खालीलप्रमाणे—

अ.क्र.	ठेवीचा प्रकार	गतवर्षाअखेर	चालुवर्षाअखेर	वाढ /घट
१	मुदतबंद ठेव	४१४७५७६४	५२४७२८५३	१०९९७०८९
२	दामदुप्पट ठेव	१३७४४०२५	१५३३७६९७	१५९३६७२
३	सेव्हींग्ज ठेव	२२२६१७६	१५६६९३३	—६५९२४३
४	रिकरिंग ठेव	३४६९५०	२२०२००	—१२६७५०
५	कॉल ठेव	४५६६६९८	५५५३२९८	९८६६००
६	कर्जकपात ठेव	६५१९०	७३४६०	८२७०
७	पिग्मी ठेव	१४५२७१०	१५७८७३०	१२६०२०
८	मासिक रिकरिंग ठेव	५१६००	८०५१७	२८९१७
	एकुण	**६३९२९११३**	**७६८८३६८८**	**१२९५४५७५**

लेखापरीक्षण मुदतीत एकूण ठेवीमध्ये रु. 129.54 लाख इतकी वाढ झालेली आहे. वाढीचे प्रमाण 20.26 % आहे. लेखापरीक्षण मुदतीत ठेवव्याजदर 7 ते 9 % पर्यत आकारलेला आहे. संस्थेचे कामकाज संगणकीकृत असल्याने ठेवयादया संगणक प्रणालीव्दारे काढलेल्या आहेत. ताळेबंदाशी ठेव यादया जुळत आहेत

४. देय व्याज तरतुदी :- रु. --------

यामध्ये खालील देय व्याजाच्या तरतुदींचा समावेश आहे.

अ.क्र.	**ठेव देय व्याज**	**रक्कम**
१	मासिक रिकरिंग ठेव	2511
२	मुदत ठेव व्याज	2769884

अहवालकालावधीत संस्थेने मुदतबंद व मासिक रिकरिंग ठेव या ठेवीव्यतिरीक्त इतर सर्व ठेवींचे व्याज खात्यावर चढविले असुन देणे दिसणारी रक्कम वरीलप्रमाणे ठेवींची असुन यादीनुसार रूजु आहे.

संस्थेचे कामकाज संगणकीकृत असल्याने देयव्याजाच्या तरतुदी संगणक प्रणालीद्वारे काढलेल्या आहेत

५. इतर देणे :- रु. 1188574.00

दि. ३१/०/२०22 अखेर देणे असलेल्या रक्कमामध्ये खालील देय रक्कमाचा समावेश आहे.

अ. क्र.	**देणे रक्कमांचा तपशील**	**लेजर प्रमाणे बाकी**	**यादी/ दाखला प्रमाणे बाकी**	**फरक**
१	लाभांश देणे	222981	222981	--
२	लेखापरीक्षण शुल्क देणे	76000	76000	--
३	देणे विमा	991	991	--
४	देणे सराफ फी	39538	39538	--
५	देणे कमिशन	13880	13880	
६	एनपीए तरतुद	796884	796884	--
7	देणे नोकर पगार	38300	38300	

अहवालकालावधीत संस्थेने वरीलप्रमाणे कांही खर्चाच्या तरतुदी केल्या असुन लाभांश देणे रक्कम यादीनुसार रूजु आहे. एनपीए तरतुद आवश्यकतेपेक्षा जादा आहे.

६. शाखा येणे देणे -: रु.------- लागु नाही

७. थकीत व्याज निधी -: रु. 00.00

संस्थेने आपल्या कर्जखात्यांवर जमा झालेल्या व्याजाव्यतिरीक्त कोणतेही व्याज उत्पन्नात घेतलेले नाही. त्यामुळे सदर खात्यासाठी तरतुद करणेची आवश्यकता नाही.

ब) मालमत्ता व येणे बाजु :

१. रोख शिल्लक :- रु. 88996.00

संस्थेकडे अहवालसालअखेर एकुण रोख शिल्लक रु. 88996.00 आहे. दैनंदिन पध्दतीने रोखता तरलता रजिस्टर ठेवलेले नाही. रोखता उपविधीतील नियमानुसार मर्यादेत ठेवली आहे. मात्र वर्षभरातील ज्यादाची रोखतेचा परिणाम संस्थेच्या उत्पन्नावर होत आहे. लेखापरीक्षणाचे वेळी दि. 04-05-2022 रोजी अखेर /आरंभीची रोख शिल्लक रु. 312764 मोजली असुन ती रोजकिर्दीप्रमाणे बरोबर आहे रोख शिल्लक विमा केलेला नाही. रोख शिल्लकेच्या सुरक्षितेसाठी तिजोरी, लॉकर यांची व्यवस्था आहे . रोखशिल्लक रक्कम जवळ बाळगणेबाबत रोखपालास अधिकार दिले आहेत. रोखपालाकडून जामीनकीचे बाँड व सुरक्षा ठेव रक्कम घेतलेली नाही. रोखपालाकडून जामीनकीचे बॉन्ड घेतला आहे, मात्र सुरक्षा ठेव घेतलेली नाही.

तपसणी मुदती रोख शिल्लकेचे अनेकदा उल्लंघन झाले आहे, मात्र संस्थेची दैनंदिन रोखता ठेवणेसाठी सदर रोख शिल्लक ठेवणे आवश्यक आहे. उल्लंघन झालेल्या कांही तारखा खालीलप्रमाणे :–

अ. क्र.	दिनांक	पोटनियमाप्रमाणे शिल्लक मंजुर मर्यादा	प्रत्यक्ष हातावरील रोख शिल्लक रुपये	मर्यादेपेक्षा जास्त शिल्लक रुपये
1	10.12.21	25000	331162	306162
2	22.12.21	25000	361484	336484
3	31.12.21	25000	428429	403429

२. बँक शिल्लक :- रु. 1265403.00

दि. १/०३/२०22 अखेर खालील प्रमाणे बँक शिल्लक आहे.

अ.क्र.	बँकेचे नाव	तळेबंदा प्रमाणे रक्कमरु.	बँक दाखल्या प्रमाणे रक्कम	फरक	शेरा
१	के डी सी सी बॅक	217954	217954	-----	ताळमेळ पत्रकाप्रमाणे रक्कम जुळती आहे
२	कोडोली अर्बन बॅक	448188	448188	-----	
३	प्रा.शिक्षक बॅक	16440	16440	-----	
४	गव्ह. सर्व्हंटस बॅक	7519	7519	-----	
5	वारणा बॅक	402626	402626	-----	
6	हुतात्मा बॅक	9678	9678		
7	राजारामबापु बॅक	146626	146626		
8	जयभवानी पतसंस्था	898	15260		
9	दत्त पतसंस्था	1054	1112		

सर्व बॅकाच्या बाक्या ताळेबंदानुसार रूजु आहेत. चालु खात्यावर सी आर आर व्यतिरीक्त जादा रक्कमा नाहीत. मात्र याबाबत संस्थेने काळजी घेणेत यावी.

४. गुंतवणूक :- रु. 27319843.00

दि. ३१/०३/२०22 अखेर संस्थेने खालील प्रमाणे गुंतवणुक केलेली आहे.

अ. क्र.	गुंतवणुक तपशील	३१.०३.२०२१	३१.०३.२०२२	वाढ /घट	वाढ घटप्रमाण
१	के डी सी सी बॅक	३८४०७५०	२०८१३४८	१७५९४०२	४५.८१
२	के डी सी सी इमारत निधी	०	२१०९५०५	२१०९५०५	**0.00**
३	के डी सी सी राखीव निधी	०	१३०००००	१३०००००	**0.00**
४	के डी सी सी इतर निधी	०	७०००००	७०००००	**0.00**
५	कोडोली अर्बन बॅक	४३६८२५०	४०००००	३९६८२५०	९0.८४
६	प्रा.शिक्षक बॅक	२५०००००	७५०००००	५००००००	**२00.00**
७	वारणा बॅक	०	५०००००	५०००००	**0**
८	यशवंत बॅक	५१७८४२७	९७२७९९०	४५४९५६३	८७.८६
९	राजारामबापु बॅक	१७०००००	३००००००	१३०००००	७६.४७
१०	को जि. पत फेडरेशन शेअर	१०००	१०००	०	
	एकुण	**१७५८८४२७**	**२७३१९८४३**	**९७३१४१६**	

१. संस्थेने सादर केलेल्या यादीनुसार गुंतवणूक रक्कम जुळत आहे
२. गुंतवणूकीचे दाखले/ ठेवपावत्या तपासले असुन रूजु आहेत.
३. राखीव निधी पैकी काही भाग वगळता संस्थेने इमारत निधी व इतर कायदेशीर निधींची स्वतंत्र गुंतवणूक केलेली नाही. याबाबत दक्षता घेउन निधींची स्वतंत्र व नियमाप्रमाणे ए ग्रेड असणा—या बॅकेत गुंतवणुक करावी.
४. निधीचे व्यवस्थापन योग्यरित्या केले आहे.
५. तरलतेपोटी केलेली गुंतवणूक योग्य आहे मात्र ती नियमानुसार नाही
६. गुंतवणूक चढउतार निधीसाठी पुरेशा प्रमाणात तरतुद केलेली नाही.
७. गुंतवणूकीचे खेळत्या भांडवलाशी असलेले प्रमाण ३०.४३ टक्के इतके आहे. (टिप — अवसायनातील बँकां/ संस्थांमध्ये गुंतवणूक असल्यास त्याबाबत स्वतंत्र अभिप्राय नमुद करावेत.)

४. कर्ज :- रु. 57753974.00

दि. ३१/०३/ 22 अखेर संस्थेस खालीलप्रमाणे कर्ज येणे आहे.

अ.क्र.	कर्जाचा प्रकार	गतवर्षाअखेर	चालुवर्षाअखेर	वाढ /घट
१	मेंबर कर्ज	८०१०८७३	८१९१७१४	१८०८४१
२	पिग्मी ठेवतारण कर्ज	४६३९०६	२६१४९०	२०२४१६
३	दामदुप्पट ठेवतारण कर्ज	१७४२६०९	१२२४५३५	५१८०७४
४	वाहन तारण कर्ज	२२४२४२	१०२६१८	१२१६२४
५	स्थावरतारण कर्ज	२२३३३६०५	२४७५७२६०	२४२३६५५
६	नजरगहाण कर्ज	१९७२९४	२६६४४४	६९१५०
७	कॉलठेवतारण कर्ज	२४००००	९००००	१५००००
८	मुदतबंद ठेवतारण कर्ज	४१५७५११	४९५२३९४	७९४८८३
७	सोनेतारण कर्ज	१५६५५९२८	१७७२५७९३	२०६९८६५
८	जामीनकी कर्ज	१९०४६५	१८१७२६	८७३९
	एकुण	**५३२१६४३३**	**५७७५३९७४**	**४५३७५४१**

कर्जाची तुलनात्मक आकडेवारी पाहता अहवाल सालात कर्जात रु. 4537541 वाढ झाली आहे. लेखापरीक्षण कालावधीत कर्जाचा व्याजदर 13 ते 15 % आकारला आहे. संस्थेचे कामकाज संगणकीकृत असल्याने कर्जे यादया संगणक प्रणालीद्वारे काढलेल्या आहेत . ताळेबंदाशी कर्जे यादया जुळत आहेत . कर्जाबाबतचा सविस्तर तपशील स्वतंत्रपणे नमुद केलेला आहे. कृपया अवलोकन व्हावे.

कर्जवाटपात संस्था व्यवहारांत समाधानकारक वाढ झालेली आहे. संस्थेचा सी डी रेशो योग्य आहे.

५. शाखायेणेदेणे लागु नाही

६. स्थावर व जंगम मालमत्ता :

दि.३१/०३/२०22 अखेर संस्थेची मालमत्ता खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	मालमत्तेचा तपशील	दि.३१/०३/21अखेर रक्कम रु.	दि.३१/०३/२022 अखेर रक्कम रु.	वाढ/ घट रक्कम रु.
१	डेडस्टॉक ॲण्ड फर्निचर	289068	260159	28909
२	संगणक	86305	74244	12061
३	सेफ लॉकर	202159	197105	5054
४	इमारत १	1194313	1271837	77524

१. संस्थेने मालमत्तेवर नियमाप्रमाणे घसारा आकारणी केलेली आहे

२. संस्थेने अद्यावत मालमत्ता रजिस्टर ठेवलेले आहे

३. लेखापरीक्षण कालावधीत मालमत्तेची रू. ८५१३५ इतकी झीज आकारणी करून रक्कम कमी झाली आहे. यादीनुसार डेडस्टॉक रूजु आहे.

अहवालकालावधीत संस्थेने इमारत मध्ये रू. ११०१३५ इतक्या रक्कमेचे दुरूस्ती बांधकाम केले आहे. सदर बांधकामाची जी एस टी नंबर शिवायची बिले दप्तरी आहेत. सदर बाबतीत योग्य ती दक्षता घेउन पक्की बिले दप्तरी उपलब्ध करावीत.

७. इतर येणे :- 1456416.00 रुपये

दि. ३१.३. २०22 अखेर संस्थेस खालील प्रमाणे इतर रक्कमा येणे आहेत.

अ.क्र.	तपशील	ताळेबंदाप्रमाणे रक्कम	यादी प्रमाणे रक्कम	फरक	शेरे
1	येणे बॅंक व्याज	963301	963301	--	ताळेबंदाशी रूजु
2	टेलिफोन डिपॉझीट	1000	1000	--	ताळेबंदाशी रूजु
3	ठेवतारण कर्ज व्याज येणे	482589	482589	--	ताळेबंदाशी रूजु
4	टी डी एस येणे	9526	9526	--	ताळेबंदाशी रूजु

टी डी एस रक्कम तसेच बॅंक येणे व्याजाची रक्कम संस्थेने सादर केलेल्या यादीनुसार रूजु आहे. टेलिफोन डिपॉझीट गतसालापासुन कायम आहे. त्याचा योग्य जमाखर्च करणेत यावा. ठेवतारण कर्ज व्याज येणे रक्कम खाते व यादीनुसार रूजु आहे.

२ नफा-तोटा पत्रक :

संस्थेस सन दि.०१/०४/२०21ते ३१/०३/२०22 या आर्थिक वर्षाचे नफा-तोटा पत्रक विवेचन खालीलप्रमाणे—

अ.क्र.	तपशिल	गतवर्षा अखेर रु.	चालुवर्षा अखेर रु.	वाढ/ घट
अ)	**उत्पन्न**			
१	कर्जावर मिळालेले व्याज	5991419	7670283	1677464

२	गुंतवणूकीवर मिळालेले व्याज अ) ठेविवरील व्याज ब) शासकीय कर्जरोख्यावरील व्याज	1539667	1190816	-348909
३	इतर उत्पन्न दंडव्याज	450	450	00
४	एकुण उत्पन्न	7531536	8861549	1330013
ब)	**खर्च**			
१	ठेवीवरील व्याज	5174601	6047227	123374
२	आस्थापना खर्च	481106	536650	55544
३	प्रशासकीय खर्च	519942	559085	39143
४	तरतुदी	325000	600000	275000
५	इतर खर्च			
	एकुण खर्च	6500649	7742962	1242313
	निव्वळ नफा	1030887	1118587	87700

लेखापरीक्षण मुदतीत उत्पन्नात रु 1330013 वाढ झाली आहे. एकुण खर्चात रु. 1242313 वाढ झाली आहे. निव्वळ नफा रु. 87700 वाढ झाली आहे. अहवाल कालावधीत निव्वळ नफ़्यापुर्वी 600000 इतक्या रक्कमेच्या खर्चाच्या तरतुदी केल्या आहेत.

शाखानिहाय उत्पन्न खर्च व नफा /तोटा खालीलप्रमाणे– लागु नाही

या शिवाय खालीलप्रमाणे अभिप्राय नमुद करावेत.

१. संस्थेस सर्व कायदेशीर तरतुदी करण्या इतपत रक्कमेचा ढोबळ नफा झाला आहे.
२. मागील आर्थिक वर्षातील निव्वळ नफयाची कलम ६५ नियम ४९ नुसार पोटनियमाप्रमाणे विविध निधीमध्ये विभागणी करुन लाभांश देण्याइतपत निव्वळ नफा झालेबाबतचा तपशील विषद करा.

क आर्थिक प्रमाणके:

खालील आर्थिक प्रमाणकांबाबत तपशिलवार अभिप्राय नमूद करावेत.

अ.क्र.	तपशिल	गणना सुत्र	आदर्श प्रमाण %	प्रत्यक्ष प्रमाण
अ	**खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण**			
	१ वसुल भागभांडवल	वसुल भाग भांडवल÷खेळते भांडवल ×१००	२ ते ४	03.58
	२ निधी	एकुण निधी÷ खेळते भांडवल X१००	४ ते ६	05.02
	३ ठेवी	एकुण ठेवी÷ खेळते भांडवल X१००	८० ते ८५	85.73
	४ इतरदेणी	इतर देणी÷खेळते भांडवल X१००	२ ते ३	00.44
	५ निव्वळ नफ़ा	निव्वळ नफ़ा÷खेळते भांडवल X१००	१ ते २	01.24
	६ रोख व बँकेतील शिल्लक	रोख व बँकेतील शिल्लक÷ खेळते भांडवल X१००	४ ते ६	01.49
	७. गुंतवणुक	गुंतवणुक÷ खेळते भांडवल X१००	२५	30.43
	८. कर्जे	एकूण कर्जे ÷ खेळते भांडवल X१००	६० ते ६५	64.32
	९ इतर येणी	इतर येणी÷ खेळते भांडवल X१००	६	01.62
	१० एकूण ऊत्पन्न	एकूण ऊत्पन्न÷ खेळते भांडवल X१००	११	09.88
	११ व्यवस्थापन खर्च	व्यवस्थापन खर्च÷ खेळते भांडवल X१००	२	01.10

ब)	**एकूण उत्पन्नाशी प्रमाण**			
	१ निव्वळ नफयाचे	निव्वळ नफा ÷एकूण उत्पन्न X१००	१०	12.60
	२ व्यवस्थापन खर्चाचे	व्यवस्थापन खर्च ÷ एकूणउत्पन्न X१००	३० ते ३५	00.99
	३ आस्थापना खर्च	आस्थापना खर्च ÷ एकूण उत्पन्न X१००	२० ते २५	05.10
	४ दिलेले व्याज	दिलेले व्याज÷ एकूण उत्पन्न X१००	५० ते ५५	68.25
क)	अन्य प्रमाणके			
१	निधीच्या खर्चाचे प्रमाण	ठेवीवर दिलेलेव्याज+ कर्जावर दिलेले व्याज÷ ठेवी+ कर्जे X१००		10.13
२	एकूण उत्पन्नाशी प्रमाण	नफ़ा ÷ उत्पन्न X१००		12.60
३	निव्वळ नफयाचे सरासरी खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण	निव्वळ नफा÷ सरासरी खेळते भांडवल X१००		01.24
४	व्यवसायातील नफयाचे सरासरी खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण	व्यवसायातील नफा (तरतूदीपुर्वी) ÷ सरासरी खेळते भांडवलX१००		01.91
५	नफयाचे कर्ज +गुंतवणूकिशी प्रमाण			03.37
६	व्यवस्थापन खर्चाचे खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण	व्यवस्थापन खर्च ÷खेळते भांडवल X १००		01.10
७	मुदतठेवीचेएकूणठेवीशीप्रमाण	मुदत ठेवी (बचत व चालू ठेवी वगळून) ÷एकूण ठेवीX१००		95.53
८	सरासरी ठेव वाढीचे प्रमाण	गतवर्षीतील ठेव÷ सरासरी ठेव X१००		83.09
९	स्वनिधिचे खेळत्या भांडवलाशी प्रमाण	स्वनिधि÷ खेळते भांडवल X१००		09.52
१०	सभासद वाढीचे प्रमाण	चालू वर्षातील सभासद संख्या÷ गतवर्षातील सभासदसंख्या X१००		110.02
११	थकबाकिचे कर्जाशी प्रमाण	थकबाकी÷ एकुण कर्ज X१००		01.30
१२	सी डी रेशो	एकूण कर्ज - उपलब्ध निधी÷ठेवी X१००	६५ ते ७०	69.39
१३	ढोबळ अनुत्पादक जिंदगी प्रमाण	एनपीए झालेल्या सर्वकर्जाची येणे बाकी÷ एकूण ढोबळ कर्ज X१००		01.46
१४	निव्वळ अनुत्पादक जिंदगीप्रमाण	ढोबळ अनुत्पादिक जिंदगी – अनुत्पाक जिंदगीची केलेली तरतूद÷ अनुत्पादक कर्ज X१००		00

ड - ठेवी व कर्जे व्यवहार

अ)ठेव व्यवहार १ ठेवींचीतुलनात्मकआकडेवारी

मागीलआर्थिकवर्षातील व चालुआर्थिकवर्षातीलतुलनात्मकआकडेवारीखालीलप्रमाणे

अ. क्र.	ठेवीचा प्रकार	गतवर्षाअखेर	चालुवर्षाअखेर	वाढ /घट	वाढ घटप्रमाण	एकुण ठेवीशी
						टककेवारी

१	मुदतबंद ठेव	४१४७५७६४	५२४७२८५३	१०९९७०८९	२६.५१	६८.२६
२	दामदुप्पट ठेव	१३७४४०२५	१५३३७६९७	१५९३६७२	**0.00**	१९.९५
३	सेव्हींग्ज ठेव	२२२६१७६	१५६६९३३	– ६५९२४३	**0.00**	२.0२
४	रिकरिंग ठेव	३४६९५०	२२०२००	.१२६७५०	**0.00**	**0.२९**
५	कॉल ठेव	४५६६६९८	५५५३२९८	९८६६००	२१.६0	७.२२
६	कर्जकपात ठेव	६५१९०	७३४६०	८२७०	१२.६९	**0.१0**
७	पिग्मी ठेव	१४५२७१०	१५७८७३०	१२६०२०	८.७६	२.0६
८	मासिक रिकरिंग ठेव	५१६००	८०५१७	२८९१७	५६.0४	**0.१0**
	एकुण	**६३९२९११३**	**७६८८३६८८**	**१२९५४५७५**		**१00.00**

मागील वर्षाच्या तुलनेत ठेवीमध्ये झालेल्या वाढ/ घटीबाबत कारणमिमांसा नमुद करा.

संस्थेच्या मुदती ठेंवीत योग्य वाढ झाली आहे, मात्र संस्थेच्या स्थैर्य व आर्थिक व सांपत्तिक परिस्थिती विचार करता संस्थेच्या अल्पमुदत व कमी व्याजदराच्या ठेवींत वाढ होणे आवश्यक आहे.

२ अल्पमुदत व दिर्घमुदत ठेवी

अ. क्र.	**ठेवीचा कालावधी**	३१/०३/२०21	३१/०३/२०22	वाढ /घट	वाढ/घट प्रमाण (%)	एकुण ठेवीशी प्रमाण %
१	चालू ठेवी	---	---	----	----	---
२	बचत ठेवी	2226176	1556933	□659243	□30.25	02.01
३	मुदत ठेवी	61702939	75317955	12295332	22.06	97.99
	एकुण	63929113	76883688	12954575	20.24	

मुदत संपलेल्या व देय झालेल्या मुदत ठेवीवर देयव्याज आकारणी योग्य प्रमाणात केली जात असलेबाबतचा तपशील नमूद करा. (उदाहरणादाखल काही खात्याची तपासणी करावी.)

संस्थेने मुदत संपलेल्या ठेवींवर व्याज आकारणी केलेली नाही.

३ कालनिहाय ठेव परिपक्कवता संस्थेने अशी माहीती उपलब्ध केलेली नाही.

४. ठेवीवर दिला जाणारा व्याजदर .

संस्थेने लेखापरिक्षण कालावधीत खालिल नमुद व्याजदराने ठेवी स्विकारलेल्या आहेत.

अ.क्र.	ठेवीचा प्रकार	व्याजदर	नियमक मंडळाच्या निर्णयास अनुसरुन आहेत काय?
१	मुदत ठेवी	9	होय
२	बचत ठेवी	6	होय

५. नाममात्र सभासद ठेवी संस्थेने अशी माहीती उपलब्ध केलेली नाही.

६ दैनंदिनीठेवीबाबत :

पतसंस्थामध्ये दैनंदिनी ठेवी मोठ्या प्रमाणात स्विकारल्या जातात. तसेच या ठेवव्यवहारात अनियमितता गैरव्यवहार होण्याची संभावना असते. यास्तव सदर ठेवव्यवहाराचे लेखापरिक्षण काळजीपुर्वक करणे आवश्यक आहे. यासाठी खालील मुद्दे विचारात घेऊन अभिप्राय देणेत यावेत.

१. दैनंदीन ठेव प्रतिनिधींकडून रोजच्यारोज संस्थेत जमा केली जाते काय याबाबत स्वतंत्र यांत्रणा संस्थेने निर्माण केली आहे काय याबाबत शेरे नमुद करावे. सदर व्यवहार योग्य पध्दतीने केलेले आहेत.

२. दैनंदिन बचत ठेवीचे नियम तयार केले आहेत काय? होय

३. संस्थेने 2 व्यक्तींची दैनंदिनी ठेवप्रतिनिधी म्हणून नियुक्ती केली आहे.

४. दैनंदिनी ठेवप्रतिनिधींची नियुक्ती करतांना केवायसी पूर्तता , नियुक्ती आदेश इ. पूर्तता केली आहे.

५. दैनंदिन बचतठेव प्रतिनिधी यांचेकडून जामीनकीचे बॉन्ड घेतले आहेत. मात्र सुरक्षा ठेव नाही

६. संस्था ठेवप्रतिनिधि यांना जमा केलेल्या दैनंदिनी ठेवीवर 2.5 % दराने दरमहा कमिशन अदा करते.

७. सदर कमिशन मधून सुरक्षा ठेवीपोटी किती रक्कम कपात केली जात नाही

८. आयकर नियमानुसार कमिशन रकमेवर टीडीएस कपात केला जात नाही

ब. कर्जव्यवहार

१. कर्जाचीतपासणी

२. वैयक्तिक व समूहमहत्तमकर्जमर्यादा :

महाराष्ट्र राज्य बिगर कृषी सहकारी पतसंस्था नियामक मंडळ यांच्याकडील पत्र दि. १५.०१.२०२० निर्णयानुसार बिगरकृषी पतसंस्थामधील एका सभासदाची व ग्रुप कर्जाची महत्तम मर्यादा निश्चित केली आहे. त्यानुसार संस्थेस वैयक्तिक महत्तम कर्जमर्यादा स्वनिधिच्या १५% किंवा रु. 25 लाख यापैकि जी कमी असेल ती ग्रूपसाठी मर्यादा स्वनिधिच्या २०% किंवा रु. 30 लाख यापैकी जी कमी असेल ती आहे.

३. विनातारणी कर्जमर्यादा :

महाराष्ट्र राज्य बिगरकृषी सहकारी पतसंस्था नियामक मंडळ यांच्याकडील पत्र दि. १५.०१.२०२० मधील निर्णयानुसार बिगरकृषी पतसंस्थामधील सभासदांसाठी सामान्य कर्जमर्यादा निश्चित केली आहे. त्यानुसार संस्थेस सामान्य कर्जमर्यादा रु. 75000 असून सदर मर्यादेचे उल्लंघन करुन खालील सभासदांना कर्ज अदा केलेले नाही

३. पतठेवी प्रमाण (सी डी रेशो) :

स्वनिधी रु. 7724573

वजा राखीव निधि रु. 1248857

मालमत्ता रु. 1803345

बुडीत कर्ज निधी रु. 109322

उत्तम जिंदगी तरतुद रू. 150000

इतरभाग रु. 1000

= उपलब्ध निधि रु. 4412049

= एकूण कर्ज – उपलब्ध निधि ÷ ठेवी x १००

संस्थेचा सी डी रेशो ६९.३९ इतका आहे. संस्था योग्य व्यवहार करत असुन याबाबत संस्था व्यवस्थापनाने याप्रमाणेच लक्ष घालुन योग्य सभासदांना कर्जपुरवठा करावा व रेशो योग्य प्रमाणात म्हणजेच ६५ ते ७० टक्के इतका करणेचा प्रयत्न करवा.

४. दि.३१/०३/२०२2 - अखेर येणे कर्ज 57753974

अ.क्र.	कर्जाचा प्रकार	चालुवर्षाअखेर	येणे कर्जाशी प्रमाण	शेरे
१	मेंबर कर्ज	८१९१७१४	१४ .१८	
२	पिग्मी ठेवतारण कर्ज	२६१४९०	0 .४५	
३	दामदुप्पट ठेवतारण कर्ज	१२२४५३५	२ .१२	
४	वाहन तारण कर्ज	१०२६१८	0 .१८	
५	स्थावरतारण कर्ज	२४७५७२६०	४२ .८७	
६	नजरगहाण कर्ज	२६६४४४	0 .४६	

७	कॉलठेवतारण कर्ज	९००००	०.१६	
८	मुदतबंद ठेवतारण कर्ज	४९५२३९४	८.५८	
९	सोनेतारण कर्ज	१७७२५७९३	३०.६९	
१०	जामीनकी कर्ज	१८१७२६	०.३१	
	एकुण	**५७७५३९७४**	**१००.००**	

संस्थेच्या एकुण कर्जापैकी स्थावर तारण व सोनेतारण या महत्वाच्या तारणी कर्जाचे प्रमाण जादा आहे ही बाब उल्लेखनीय आहे.

६. कर्जाची कालनिहाय विगतवारी

अ.क्र.	कर्जाचा कालावधी	दि.३१/०३/२022 अखेर येणे कर्ज	एकूण येणे कर्जाशी प्रमाण	शेरे
१	अल्पमुदत कर्ज	14901859	25.80	
२	मध्यममुदत कर्ज	18094855	31.32	
३	दिर्घमुदत कर्ज	24757260	42.88	
	एकूण	57753974	100	

संस्था व्यवस्थापनाने दीर्घमुदत तारणी कर्जे वाढविणेसाठी प्रयत्न करावेत.

७. तारणी विनातारणी कर्जे:

अ.क्र.	कर्जाचा प्रकार	दि.३१/०३/२022 अखेर येणे कर्ज	पैकी तारणी कर्जे	विनातारणी कर्ज रक्कम
		57753974	49380534	8373440

संस्थेची तारणी कर्जाची येणेबाकी विनातारणी कर्जापेक्षा जादा म्हणजेच ८५.५० टक्के इतके आहे. संस्थेने आपल्या तारणी कर्जात वाढ केली आहे, ही बाब चांगली आहे.

८. थकबाकी :

१. थकबाकी रक्कम :

दि.३१/०३/२०22 अखेर येणे कर्ज व थकबाकीचा तपशील खालेलप्रमाणे

अ.क्र.	कर्जाचाप्रकार	दि.३१/०३/२०22 अखेर येणे कर्ज	पैकी थकबाकी रक्कम	येणे कर्जाचे थकबाकीचे प्रमाण
१	मेंबर कर्ज	८१९१५१२	४९२९९६	06.01
२	पिग्मी ठेवतारण कर्ज	२६१४०६		
३	दामदुप्पट ठेवतारण कर्ज	१२२४५३५		
४	वाहन तारण कर्ज	१०२६१८	६१०४	05.94
५	स्थावरतारण कर्ज	२४७५७२६०	१३९६	00.0002
६	नजरगहाण कर्ज	२६६४४४	७४२२७	27.85
७	कॉलठेवतारण कर्ज	९००००		
8	मुदतबंद ठेवतारण कर्ज	४९५२३९४		
9	सोनेतारण कर्ज	१७७२५४४०		
10	जामीनकी कर्ज	१८१७२६	१८१७२६	100
	एकुण	**५७७५३३३५**	७५६४४९	01-30

दि. 31.03.2021 (गतवर्षी) अखेर येणे कर्जबाकी रु. 53216433 असून पैकि थकबाकी रु. 1178664 होती. दि.31.03.2022 (चालूवर्षी) अखेर येणे कर्जबाकी रु. 57753974 असून पैकि थकबाकी रु. 756449 आहे. थकबाकीचे एकूण येणेबाकीशी प्रमाण 01.30 % आहे. गतवर्षीपेक्षा सदरच्या प्रमाणात 00.91 % घट झाली आहे.

~~गतवर्षअखेर असलेल्या थकबाकी पैकि रु. ------- थकबाकी वसूल झाली आहे. सदर थकबाकी वसूलीचे प्रमाण --- %~~ आहे. थकबाकीचा अहवाल दरमहाच्या संचालक मंडळाच्या सभेत ठेवून त्यावर चर्चा करण्यात आली आहे.

२. शाखानिहाय थकबाकी पुढीलप्रमाणे : लागु नाही

३ कालनिहाय थकबाकी पुढीलप्रमाणे :

अ.क्र.	कालनिहाय थकबाकी	थकबाकीदार संख्या	रक्कम	एकूण येणे कर्जाशी प्रमाण
१	१ एक वर्षाच्या आतील	44	314414	00.54
२	२ एक ते तीन वर्षाच्या आतील	9	202297	00.35
३	३ तीन ते पाच वर्षाच्या आतील	2	6574	00.0001
४	पाच वर्षाच्या वरील	27	233164	00.40
	एकूण	82	756449	01.30

४ प्रभावशाली थकबाकीदार (२५ मोठे थकबाकीदार) सोबत यादी जोडली आहे

५ थकबाकीदारांवरील केलेली कारवाई : संस्थेने फक्त एक कर्जदारावर कारवाई केली असुन वसुली दाखला मिळाला आहे. संस्थेच्या मते थकबाकी कमी असल्याने कारवाई केलेली नसुन वसुली सुरू आहे.

लेखापरीक्षण कालावधीत नव्याने दावे दाखल केलेले नाहीत. एकूण थकबाकीदारांची संख्या पहाता वसूलीसाठी कायदेशीर कारवाई केल्याचे प्रमाण कमी आहे. सर्व थकबाकीदारांवर संचालक मंडळाने योग्य त्या कायदयांतर्गत वसूलीबाबतची कारवाई करुन पाठपुरावा करावा. थकबाकी वसूलीची संपूर्ण जबाबदारी वैयक्तिक व सामुहिकरित्या संचालक मंडळ व व्यवस्थापकावर आहे याची नोंद घ्यावी. कारवाई केलेल्या थकबाकिदारांची यादी अहवालासोबत जोडली नाही.

६ थकित येणे व्याज :

संस्था कर्जखात्यावर दरमहा व्याज आकारणी करत नाही. सहकारी तत्वानुसार कर्जखात्यावर वसूल न होणारे व्याज उत्पन्नात घेता येत नाही. संस्थेने असे व्याज उत्पन्नात घेतलेले नसल्याने त्याची तरतुद केली नाही.

७. बुडीत कर्जे जमाखर्चातून काढून टाकणे :

सदर बाबतीत संस्थेने असे कोणतेही व्यवहार केलेले नाहीत.

८. शासनाने लागू केलेली एकरकमी कर्ज परतफेड योजना : असे व्यवहार नाहीत

९ अनुत्पादित जिंदगी :

अनुत्पादित कर्जाची करावयाची तरतुद

अ. क्र.	तपशिल	कर्जदारसंख्या	येणेकर्जरक्कम	तरतुदकरावयाचे	करावयाची तरतुदरक्कम	संस्थेने केलेली तरतुद	कमी / जादा तरतुद
१	स्टॅन्डर्ड कर्ज (९ महिने पर्यंत)	658	56910128	००.२५	142275	150000	7725
२	अनियमित कर्ज (थकित महिने १० ते २१)	11	427817	०५	21391	21391	
३	संशयीत १ (२२ ते ४5 महिने पर्यंत)						

	तारणी			१०			
	विना तारणी	5	178124	५०	89062	89062	
४	संशयीत २(४९ ते ६०)महिने पर्यंत)						
	तारणी			१५			
	विना तारणी	1	4741	५०	2371	2371	
५	विना तारणी संशयीत ३ (६० महिने पासून पुढे)						
	तारणी	1	6104	20	1221	1221	
	विना तारणी	17	227060	50	113530	113530	
६	बुडीत कर्जे		00	१००		569309	569309
	एकूण अनुत्पादित कर्ज	35	558298		369850	946884	

अहवाल वर्षाअखेर एकूण 35 कर्जखाती एनपीएमध्ये असून त्यांची कर्ज येणेबाकी रु. 843846 आहे. व त्यापोटी संस्थेने रु. 219850 तरतूद करणे आवश्यक असतांना रु. 796884 तरतूद केली आहे. संस्थेने उत्तम जिंदगी तरतुद स्वतंत्रपणे आवश्यक असल्याने १४२२७५ असताना ती १५०००० इतकी केली आहे. तसेच संस्थेचा बुडीत कर्ज निधी रू. १०९३२२ इतका आहे. एकुण तरतुद रू. १०५६२०६ इतकी आहे, म्हणजेच रु. 686356 जादा तरतूद केली आहे.

(टिप — लेखापरीक्षकाने संस्थेने दिलेले अनुत्पादक जिंदगी तपासून प्रमाणित करुन स्वतंत्ररित्या लेखापरीक्षण अहवालासोबत जोडण्यात यावी)

१० एन.पी.ए. प्रमाण

अ.क्र.	तपशिल	रक्कम
१	एकूण कर्जे	57753974
२	ढोबळ एनपीए	843846
३	येणे व्याज	-----
४	तरतूद	1056206
५	निव्वळ कर्ज (१-३-४)	56697768
६	निव्वळ एनपीए (२-३-४)	00
७	ढोबळ एनपीए टक्केवारी (२/१x १००)	01.46
८	निव्वळ एनपीए टक्केवारी (६/५x १००)	00

दि. 31.03.2021 (गतवर्ष) अखेर ढोबळ एनपीए प्रमाण 01.13 % व निव्वळ एनपीए प्रमाण 00 % होते. तर दि. 31.03.2022 (चालूवर्ष) अखेर ढोबळ एनपीए प्रमाण 01.46% व निव्वळ एनपीए प्रमाण 00% आहे. सदरचे प्रमाण कमी आहे.

११. संचालक व संचालक नातेवाईक कर्ज :- रु. 2107836/

संस्थेने एकूण 3 संचालकांना रु. 2107836 कर्ज दिलेली आहे. तसेच 3 संचालक नातेवाईकांना रु. 2235934 कर्ज दिलेली आहेत.संस्था संचालक अगर नातेवाईकांची कर्जे थकबाकीत नाहीत.

समारोप:- संस्थेच्या लेखापरीक्षणावेळी संस्थेचे चेअरमन, पदाधिकारी, व्यवस्थापक व कर्मचारी यांनी चांगल्या प्रकारचे सहकार्य केले त्याबद्दल त्यांचे आभार व्यक्त करण्यात येत आहेत.

लेखापरीक्षण वर्गवारी:- नागरी/ ग्रामिण बिगरशेती पतसंस्था या संस्थांच्या प्रकारासाठी मा. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे या कार्यालयाने तयार केलेल्या गुणपत्रकानुसार संस्थेस सन २०२१—२०२२ या आर्थिक वर्षाकरीता लेखापरीक्षण वर्ग **अ** देण्यात येत आहे.

भाग क

अहवालकालावधीत संस्था दप्तरातील जे दोष दुरूस्त करता येणारे होते असे दोष दुरूस्त करण्यात आले. उर्वरित दोष सामान्य शेरे व सुचना पुढीलप्रमाणे :—

संस्थेकडे वापरात असणा—या संगणक प्रणलीमध्ये अनेक दोष आहेत, मात्र त्यांच्या दुरूस्तीकडे पुरेसे लक्ष दिले जात नाही. पासींग सिस्टीमने संगणक वापरला जात नाही.

संस्थेच्या क्लार्कस यांचेकडे संगणक दिला असुनही त्याचा कधीही वापर केला जात नाही. सर्व जमाखर्चाचे व्यवहार व पासिंग एकटया सेक्रेटरीकडुनच केले जातात. याबाबतीत वारंवार सुचना देउनही सेक्रेटरी यांचेकडुन दुर्लक्ष होत आहे.

व्हौचींग :—

खर्च व्हौचर्सवर वेळचेवेळी सहया घेणेत याव्यात. किर्द रोजचे रोज बांधुन घेउन त्यावर चेअरमन यांची सही घेणेत यावी. रोख शिल्लक पोटनियम मर्यादेच्या आत ठेवणेत यावी.

ठेवे तारण कर्ज :—

सदर कर्जरोख्यांबाबतीतही खाते बंद झालेले रोखे वेगळे ठेवण्यात यावेत. ठेव खात्यासंबंधीचे ठेवखाते, रक्कम, मुदत, व्याजासह आजचे मुल्य, इ. माहीतीसह ऑफीस रिपोर्ट पुर्ण लिहीणेत यावेत. कांहीवेळा ठेवमुल्याच्या ८० टक्केपेक्षा जादा कर्ज अदा केल्याचे दिसुन येते.

वाहन तारण कर्ज :—

सदर कर्जाच्या बाबतीत तारण बोजा नोंदीचे स्मार्ट कार्ड, विमा पॉलिसी इ. वेळीच दप्तरी उपलब्ध होत नाही. कर्जदाराचे उत्पन्न व कर्जासाठी तारण असलेल्या वाहनाची कोणतीही तारणविषयक कागदपत्रे दप्तरी उपलब्ध केली जात नाहीत. किमान कर्ज रक्कम मोठी असल्यास पुर्तता आवश्यक आहे.

अ वर्ग जामीनकी कर्ज :—

सदर कर्जाच्या बाबतीतही रोखे वेळचेवेळी पुर्ण करणे आवश्यक आहे. वचनचिठठी, कर्जदार व जामीनदार अधिकारपत्र, जामीनदार माहीती, कर्जरोखा हे कागदपत्र वेळीच लिहीणेत यावेत. एन ओ सी घेतेवेळी कार्यक्षेत्रातील सर्व सहकारी संस्थांची असलेबाबत खात्री करून इतर ठिकाणी थकबाकी असणा—या व्यक्तीस कर्ज देउ नये. संस्था कार्यक्षेत्राबाहेर कर्ज व्यवहार करू नयेत. सर्व कर्जरोख्यांबाबत मुददल, हप्ता, परतफेड, संचालक शिफारस, मान्यता व अधिकार पत्रे, एनओसी, व रोख्यातील माहीती पुर्ण भरलेशिवाय कर्ज अदा करू नये.

<u>सामान्य शेरे व सुचना ::—</u>

१. कर्जदाराच्या कुटुंबातील व्यक्तीस जामीन घेउ नये.,त्याचप्रमाणे एका कर्जास जामीनदार स्वीकारतेवेळी सदर सभासद ३ पेक्षा जादा कर्जास जामीन नाही याची खात्री करून घेणेत यावी. कर्जदार तसेच स्वीकारलेले जामीनदार कर्जफेडीसाठी सक्षम आहेत किंवा कसे याबाबत खात्री दर्शविणारी कागदपत्रे दप्तरी घेतली जात नाहीत.

२. किर्द खतावणी, इतर रजिस्टर्स , कटबुके तसेच कर्ज कागदपत्रे यांवर सेक्रेटरी तसेच चेअरमन यांची सही वेळचेवेळी होणे आवश्यक आहे.

३. थकीत कर्जदारांच्या वसुलीसाठी कायदेशीर कारवाईचा आधार घेणे संस्थेच्या हिताचे ठरेल.

४. सभा कामकाज वेळचेवेळी लिहुन प्रोसिडींग बांधुन वेळचेवेळी पुर्ण करावे.

५. कर्जरोखा व स्टॅम्प यावर क्रॉस्ड सहया घ्याव्यात. पतसंस्थांनाही के वाय सी नॉर्मस लागु असल्याने प्रत्येक कर्जदाराचा फोटो दप्तरी घेणेत यावा.

६. कर्मचारी जामीनबॉण्डचे नुतनीकरण करणेत यावे. कर्मचारी फॅडेलिटी इन्शुरन्स करावा. त्याचप्रमाणे सहकारी कायदयाप्रमाणे कर्मचा—यांकडुन सिक्युरिटी डिपॉझीट घेणेत यावे. कर्मचारी सेवानियम करून त्याची अंमलबजावणी करावी.

७. कारखान्याकडुन सेव्हींग्ज खात्यावर जमा तसेच अनामत, या व्यवहारांसाठीही वैयक्तिक जमा चलने आवश्यक आहेत.

८. संस्थेच्या स्थावर व जंगम मालमत्तांच्या व्हॅल्युएटरच्या बॉण्डचे नुतनीकरण करणे आवश्यक आहे.

वरीलप्रमाणे लेखापरीक्षण भाग अ ,ब आणी , क यामधील दोषांची दुरूस्ती करून दोष दुरूस्ती मुदतीत सादर करावा.

स्थळ :— कोल्हापुर.

दिनांक — ०९.०६.२०२२